

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hére 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hére 2 k. 40 L.

HIRDETÉSEK:

4-szemes petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyilatár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résevény-
Társaság.József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, január 17.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: Kifelé.
Bosznia költségei a delegációban.
A döntő mérkőzés útján.
A munkásokért.
Egy főpap üdöztetése.
Egy aradi nagy szeszgyárról.
Transzvália készülő pékek.
A pénzügyi viszonyok javulása.
Tárca: Kubelik János. Irta: A. L.
Regény-Csarnok: Dr. Moreau szigete. Irta:
H. G. Wells.

Kifelé.

Arad, január 16.

(Z—y) Némelykor az okos és számító gazda kitekint a portáján túl is, s szám-baveszi és mérlegeli a szomszéd telkek viszonyait is, olyan szempontból, hogy vajjon azoknak az állapota s gondozása nem veszélyezteti-e a saját „élet“-ének biztonságát.

A közösügyi bizottság is, amit delegáció néven ismer a politikai közvélemény, a retrospektív számadatolás és a jövőre való előregondoskodás mellett nem hagyja figyelmen kívül, hogy egy kis találózt rendezzen a szomszédos portákon, s ezt a külügyi bizottságban szokta évente megcselekedni. Az idén sem mulasztotta ezt el s örvendőve konstatálhatjuk, hogy tárgyalásaiból csak annyi domborodott ki, hogy az Európán kívül föl-viharzott érdek-ellentétek országunkat egyáltalán nem érintik. S ennyi elég is, mert hogy maga az európai helyzet határozottan békés és hogy az összeütközés-

nek eddig méltán legveszélyesebbnek tartott lehetősége, a német-francia ellentét is mennyire enyhült, azt semmi sem mutatja jobban, mint a napokban határozott alakban nyilvánosságra jutott azon hír, hogy Vilmos császár meg fogja látogatni a párisi kiállítást. Ezt a hírt a francia közvélemény igen rokonszenvesen fogadta.

Szükségszerűleg nem kerülhette el figyelmét az internacionális parlant tárgyalásainak az sem, hogy a monarchia hatalmi tekintélyének megszilárdítására a népek erejét túlhaladó fegyverkezéseknél fontosabb volna, hogy valahára megszűnjék, az a politikai pártviszály, mely az osztrák állam alkotmányos életét már másfél évtized óta dulja s most már annyira elmérgesedett, hogy lehetetlenné tette a parlamenti kormányrendszer működését. Még alig mult pár hete, hogy a Clary-miniszteriumot felváltotta egy másik hivatalnok-miniszterium Wittek elnöklété alatt. Most már ez is visszalépés előtt áll s valószínű, hogy még e héten új miniszteriumnak fog helyet adni. Körber, a Clary-miniszterium volt belügyminisztere van kiszemelve az új miniszterium elnöki állására. A Wittek-miniszterium egyedüli feladata az volt, hogy életbe léptesse a kiegyezést, valamint az osztrák költségvetési provizóriumot a 14. §. segítségével. Ezt megtette s ezzel bevégezte élet célját. Körbert, az új miniszterelnököt tehát nem fogja terhelni e törvény szakasz alkalmazásának vádja s azt hiszik, hogy

teljesen pártatlan állást foglalva el a németek és csehek közt, sikerülni fog neki ezt a két legerősebb osztrák nemzetiséget összebékíteni s ezzel a parlamenti kormányrendszer rendes működését lehetővé tenni.

A december utolsó napjaiban tartott tartomány gyűlési ülészek alatt Prágában elhangzott beszédek egyébiránt nem sok reménnyel biztatnak. De hát majd elvállik, többre mehet-e Körber, mint Clary?

Ha sikerül neki kibékíteni a németeket és cseheket, akkor a főbb nemzeti csoportok vezetőiből alakítandó koalíciós parlamenti kormány következik utána. Ha nem sikerül, akkor feloszlatják a reichsrathot s ha az obstrukció az új reichsrathban is tovább tartana, akkor felfüggesztik a mostani osztrák alkotmányt. Oly kilátások közt indul neki Ausztria az új századnak, s mi is, kik a közösség mindenkori hívei valánk, jól fölfogott politikai érdekekből, aggodalommal, egyre fokozódó bizalmatlansággal nézünk a történendők elébe.

Bosznia költségei a delegációban

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 16.

A magyar delegáció ma délelőtt 11 órakor Szapáry Gyula gróf elnöklété alatt nyilvános ülést tartott. Jegyzők: Rudnyánszky József báró és Teleki Sándor.

Beküldött címekre két hétig ingyen küldünk mutatványszámokat.

TÁRCA.

Kubelik János.

Irta: A. L.

Budapest, január 16.

Fiatalabb éveimben egyszer egy vidéki városkában fordultam meg. Emlékszem rá, hogy igen jóízűen megnevettetett egy plakát, mely a város egyetlen szállójának kapujára volt kiragasztva. Az ott vendégszereplő cirkusztársaság hirdette abban, hogy ma este Slezák Pál igazgató és légtornász ur „lehetetlenségeket“ fog produkálni. Slezák urat én nem néztem meg, először azért, mert a reklámok szuperlatívusza mindig bizalmatlanságot ébresztett bennem, de különben se rajongok a „lehehetetlenség“-ekért, másodszor pedig azért nem néztem meg, mert mindenféle hajmeresztő és szemképráztató látványosság, akrobataság felizgatott és afféle lehetetlen hangulatba hozott a nélkül, hogy lelkemben a legcsekélyebb benyomást hagyott volna hátra.

A Slezák ur plakátjának másolatát évtizedeken át sajnosan nélkülöztem. Végre a 19-ik hanyatló század végső napjaiban, 1899-ik év december havában, az „Ujságírók Egyesületé“-nek hangversenyén előre jeleztek egy csehországi N. N. urat, a kiról a bécsi lapok azt írták, hogy „ezt a ficzkót a középkorban meg-

égették volna“. Nem értettem, vajjon ez magasztalás-e, vagy káromkodás? Mert ha magasztalás, akkor ehhez képest a Slezák ur plakátja olyan halovány, mint a Ferencz-városi utcák világitása az Auer-égők fényéhez képest. De én inkább voltam hajlandó a bécsi lapok kritikáját is az ismeretes nyelvrendeletli gyűlölség forrásához visszavezetni és eleinte csakugyan azt hittem, hogy a bécsi lapok egy cseh hegedűst mutatnak be szívélyes szavakba burkoltan, akitől a „lángoló lelkesedés“-t a szó teljes értelmé szerint nem sajnálnák. Eppen ezért kíváncsi voltam arra, vajjon minő lehet az a cseh legényke, a kit a bécsi lapok vagy ennyire magasztalnak, vagy pedig ilyen félreérthető módon emlékeztetnek a középkori jusz-ticziára.

Ezért tehát meghallgattam N. N. urat, a ki a programmon Kubelik János név alatt szerepelt. Meghallgattam őt másodszor is a Vigadó nagy-termében és meggyőződésem felőle az, hogy a középkorban éppen ilyen tomboló és frenetikus hatást keltett volna, mint a minőt most keltett. Legfeljebb annyit koncedálok, hogy a középkorban a lelkes közönség talán a hangverseny után esett volna afféle középkori barbarizmusba és agyonütött volna egy pár embert a ruhatárban, ha akképpen szolgálják őt ki, mint a hogyan ma kiszolgálják a XX. századbeli embert a Vigadó ruhatárban.

De hát térjünk vissza Kubelikre, mert ez a név — előreláthatólag — egyike lesz a kor legemlegettebb neveinek. Nyugodjatok bele, nagy kulturnépek, olaszok, francziák, németek és angolok; ez a kis cseh kertészgyerek, ez lesz a jelen századnak legnagyobb hegedűse. Ma még csak azért nem föltétlenül a legelső, mert művészi egyénisége és egyetemleges tudása teljesen még nincs kiforva. De bizonyos részletek szempontjából ő már ma is nemcsak a legelső, de megközelíthetetlen is. Ne gúnyoljuk ki szegény Slezák barátunkat, mert ime csakugyan léteznek „lehetetlenségek“ is. A kik jól vagy rosszul hegedülni tudunk, avagy ismerjük a hegedülés technikai rejtelmeit, eddigelé sok mindent elképzeltünk. De vajjon ki mert volna közülünk pizzicató-trillákról avagy pláne kettős fogású flageolet-hangokról álmodni? Nos, a kis Kubelik mindezeket a legelképzeltetlenebb tökéletességgel és eszhatatlansággal megcsinálja és a mi kulturánk és civilizációnk örvendetes haladását fényesen igazolja, hogy mi őt azért nem égetjük meg, ellenkezőleg mi magunk égünk a vágytól, hogy őt mennél előbb ismét hallhassuk.

Kubelik János, a szegény cseh falusi kertésznek fia, a ki magasabb kiképzetésben még nem is részesült és mester kezébe még csak ezután kerül, nem afféle modern csodagyerek. Ilyennek már csak azért nem nevezhetjük őt, mert koránál fogva a csodaifjui czim

Jelen voltak a közös kormány részéről: *Krieghammer* Ödön báró közös hadügyminiszter, *Kállay* Béni közös pénzügyminiszter, *Spaun* br. tengernagy, a tengerészeti osztály vezetője; a magyar kormány részéről pedig *Szell* Kálmán miniszterelnök.

Elnök az ülést megnyitván, hitelesítettik a múlt ülés jegyzőkönyve, a mivel a tegnapi megszavazott tételek és összegek véglegesen megszavazottaknak jelentettek ki. Következik a gazdasági albizottság jelentése.

Rudnyánszky József báró olvassa a jelentést, a mely a delegáció szükségleteinek második részlete 42,000 korona.

A jelentés alapján a delegáció költségvetése elfogadtatott.

Következett az egyesült négyes albizottság jelentése a megszállott tartományok területén lévő parancsnokságok, csapatok és intézetek szükségletének előirányzatáról.

Münnich Aurél előadó ismerteti a jelentést. Az 1900. évi rendkívüli szükséglet a tavalyi szükséglettel szemben 344,000 korona többletet tüntet fel, minek indoka első sorban a következőkben keresendő: Az aranyérték-különbszet címén 188,000 korona igényeltetik, a tisztii fizetések emelése 132,292 koronával jár; a Mostárban építendő új tüzer szertár költségének fele 140,000 korona többkiadást okoz. Az albizottság a költségvetés tárgyalása alkalmával a megszállott tartományok kormányzatával megbízott közös pénzügyminiszter előterjesztéseiből, valamint a Bosznia és Herzegovina közigazgatásának költségvetéséből, a melyet a miniszter az országos bizottságnak ez alkalommal is rendelkezésére bocsátott, azt a meggyőződést merítette, hogy a megszállott tartományok közigazgatási, közgazdasági és kulturális viszonyai fokozatos haladást tüntetnek fel és hogy a megszállott területeken lévő csapatok költségei állandóan apadnak. Ennek folytán kéri az országos bizottságot, hogy a Bosznia és Herzegovina kormányzatával megbízott *Kállay* Béni közös pénzügyminiszternek sikeres és eredménydus működéseiről határozatilag fejezze ki elismerését és köszönetét; egyúttal pedig ajánlja a költségvetést elfogadásra.

Szólásra senki sem jelentkezvén, elnök ki-

mondja, hogy a költségvetést az országos bizottság elfogadja s hogy a közös pénzügyminiszternek sikeres és eredménydus működéseért köszönetét és elismerését fejezi ki.

Erre a megszállási hitel részleteiben is minden vita nélkül fogadtatott el.

Következett a zárszámadási albizottság jelentése.

Miklós Ödön előadó hosszabban ismerteti az osztrák-magyar monarchia közös kiadásainak és bevételeinek 1897. évi engedélyezett összes netto-szükséglet 122,909,798 frt 64 kr. Ezzel szemben 1897-ben a tényleg előfordult kiadások 171,285,388 frt 13 kr., a bevételek pedig 62,267,037 frt 57 krt tettek ki. E szerint a vámjövédéki felesleg levonása után a nettókiadás 109,018,350 frt 56 kr. Az összes kiadás tehát 13,891,448 frt 8 krral kisebb. A mi a közös hadügyminiszterium kért hitelmeghosszabbítását illeti, erre nézve — ugymond előadó — a zárszámadási bizottság konstatálta, hogy a közös hadügyminiszterium eljárása, a mennyiben a kért póthiteleket fel nem használta, sem a költségvetési jog, sem a zárszámadás intézményének rendeltetése és jelentősége szempontjából nem helyeselhető. Az albizottság az ilyen eljárást helytelennek tartja és ennek követése ellen határozottan tiltakozik. Tekintve azonban azon körülményt, hogy a tárgyalás folyamán illetékes részről nyert felvilágosítás szerint, ezen hitelek felhasználása tekintetében teljesen kivételes állapot alakult; tekintve azt, hogy a közös pénzügyminiszteriumnak a kért módon történő hitel igénybevétele által több jogok nem nyujtatnak, mint a melyekkel a hitelek eredeti megszavazása által birt: tekintve továbbá, hogy a rendkívüli hitel természetével bíró maradvány azon czélokra van szánva, a melyek egy egységes munkálat biztosítását, illetőleg forrását képezik: az albizottság ezen kivételes helyzetre való tekintettel ez alkalommal nem ellenzi, hogy a kérdéses hitelmaradványok a kért módon utaltassanak ki a közös hadügyminiszternek. Kijelenti azonban a zárszámadási albizottság nevében, hogy ezen kivételes eljárás kizárólag csak a jelen konkrét esetre vonatkozik; hogy ebből sem az eljárásra,

sem a kezelési időszak leteltével megszünt hitelmaradványok kezelésére és elszámolására semmi néven nevezendő előjogok nem alkothatók és precedenst egyáltalában nem képezhet. Ezek alapján a zárszámadási albizottság nevében ajánlja, hogy a jelentés fogadtassék el és az 1897. évi zárszámadásra nézve a felmentés a közös miniszteriumnak megadassék.

Az országos bizottság erre a zárszámadást tudomásul veszi és az albizottsági jelentés alapján a közös kormányban a fölmentést megadja.

Következett a legközelebbi ülés napirendjének megállapítása.

Elnök indítványára a delegáció legközelebbi nyilvános ülését holnap, déli 12 órákor tartja és napirendjén a ma elfogadott határozatok végleg való megszavazása és a hetes egyeztető albizottság jelentése lesz.

Ezzel kapcsolatban elnök kéri a hetes egyeztető albizottság tagjait, hogy még a mai nap folyamán tartson ülést és az osztrák delegációtól érkezett és még érkezendő határozatokat egyeztesse össze és eljárásának eredményéről a holnapi ülésben tegyen jelentést.

Szilágyi Dezső kérdezi, hogy van-e remény arra, hogy az osztrák delegáció ma befejezze munkálatait.

Elnök azt hiszi, hogy erre való tekintettel a hetes egyeztető albizottság délután 5 órákor tarthatna ülést, mire *Szilágyi* Dezső bejelenti, hogy a hetes egyeztető albizottság tagjait délutáni 5 órára fogja ülésre összehívni.

Ezzel a nyilvános ülés 11 és $\frac{3}{4}$ órákor véget ért.

TAVIRATOK.

Egy főherceg jubileuma.

Bécs, január 16. (Saját tud. távirata.)
Lajos Viktor főherceg tegnap abból az alkalomból, hogy 40 éve tulajdonosa a 65 gyalogezrednek, az ezred tisztikarának küldöttségét fogadta, a mely délután ebéden is volt a főhercegnél.

Függetlenségi háborúja.

Budapest, január 16. (Saját tud. táv.)
Nehány Kossuth-párti függetlenségi képviselő

zésre szolgálna reá, a csodaifjakról pedig legoptimiztikusabb csodapapák sem szoktak diskurálni.

A csodagyerekek épenséggel nem keltenek nagy reményeket a közönségben önmaguk iránt. A hány csodagyermeket eddigélé láttunk, azzal a hány csodagyermeket eddigélé a csoda, hogy nem lett belőlük semmi. Husz évvel ezelőtt a kis brazíliai csodagyereket, a kis *Dengremont* Mórictot csókolgatták a budapesti szép asszonyok. Pár év mulva a kis Mórictka kamatosul revánzsírozta a csókokat, aztán utóvégre is naplópók korhely lett belőle, életét valamelyik egyetemen kórházban fejezve be. Pedig ez a gyerekek tízenkét éves korában szebben, megragadóbb költői érzéssel hegedült, mint *Sarasate* fénykorában.

Ott van a másik kis csodagyerek, *Hubermann* Broniszláv. Erre még mindnyájan emlékezhetünk. Hiszen pár évvel ezelőtt Bécsben *Patti* mellett „időköz-kitöltő” gyanánt szerepelt és a hangverseny folyamán a közhangulat olyanná vált, hogy utóvégre is *Pati* lett az időköz-kitöltő a kis fiu mellett. Nálunk is lázas lelkesedést keltett ez a koránérett, csodás tüzü gyermek. Mi akkoriban megróttuk az atyját, mert „üzlet”-nek tekintette ezt a rendkívüli gyermekét. A csodagyermek atya azonban e feltevésünket a lapokban visszautasította. Pedig alighanem igazunk volt. A kis *Hubermann*-ról pár év óta mit sem hallani. Alighanem ott tart, a hó kis gyermek korában kezdte.

Kubeliknél azonban az efféle aggodalmaknak nincsen jogosultsága. Ő ugyan még eléggé fiatal, de azért már nem gyermek. Huszadik évében egy fiatal ember már egyéniség, kivált,

ha olyan istenáldotta tehetséggel van felruházva, mint a kis Kubelik. Nála tehát a leendő nagy művészi hirnév már jó előre is biztosítottnak látszik, mert hiszen bizonyos szempontokból ő már ma is olyan tökéletes, hogy előbbre már nem is haladhat.

Mert bárki lesz is ez ifjunak mestere, az őt technikai téren nem mutathatja. Hiszen e téren Kubelik lehetne a mestere bármelyik hegedűművésznek (még *Thomson*-nak is, mert a Kubelik technikája nemcsak káprázatosabb, de szolidabb és csalhatatlanabb is). Igen, ő mestere lehetne valamennyinek a nélkül, hogy magát azzal biztathatná, hogy azok egyes mestert fogásait tőle eltanulják. Mert ha erre képesek volnának, akkor *Paganini* angol-himnusz változatait, a melyekben ama bizonyos pizzicato-trillák és dupla fageolettek előfordulnak, bizony hallottuk volna olykor-olykor *Sarasate*, *Wieniawski*, *Sauret*, *Ondricsek* uraknál is. De az bebizonyított tény, hogy *Paganini* óta a kompozíciót élő ember eljátszani nem kísérelte meg. Ez a kis cseh legényke, a kinek eddigélé még nem volt kiválóbb mestere, eljátsza és diadalmasan effektuálja az összes, emberileg képtelenségekkel hitt technikai bravurokat. Ezért jó lélekkel megállapítható fölöle vélemény, hogy ő, fiatalsága és a világban ismeretlen volta daczára is, legelső technikai bravurművésznünk és egyáltalán a kornak egyik legnagyobb hegedűse.

Csodálatos, hogy ekkora óriási talentum mellett művészi kvalitásai még sem haladtak nála párhuzamosan. Az emberileg nehezebben kifejezhető kvalitások benne rohamosan előrehaladtak, ellenben a könnyebben kezelhető mű-

vészi erő kifejtések dolgában jelentékenyen hátramaradt. Kubelik például felfogás és költői interpretálás tekintetében nem közelíti meg a többi nagymestereket, sőt az említett „csodagyerekek” is nagyobbak voltak e téren, mint ő. Vajjon mi lehet az oka ennek, hogy ez ifju óriás, a kinek ugyan kétségen kívül gyönyörű tiszta és lágy a tónusa, a poétikus érzés terén mégis ennyire visszamaradt? Csak nem az talán az oka, a mit róla egy lap indiszkrét módon kifecsegett, hogy tudniillik még nem ismeri a bört, a dohányt és az életet.

Nem lehetetlen, hogy ez az oka nála az érzelmi tökély hiányának. Van okunk arra, hogy ezt sejtjük. Alább elmondunk majd róla valamit, a miből azt következtetjük, hogy romlansága tiszteltetreméltó ugyan, de a mellett is tanuskodó, hogy erősebb hullámzások és lökítő szenvedélyek még nem igen dominálják szívét, lelkét és kedélyét.

De az sem lehetetlen, hogy tónusának mélység és bensőség szempontjából nem elsőrendű volna, hegedűjének rovására irandó. A mikor bennünket *Sauret* vagy *Ondricsek* a hetedik égre emel, akkor nem szabad felednünk, hogy ezek a titánok 30—40 ezer frtos, többnyire nagy mecénásoktól kapott, avagy egy fényesen jövedelmező művészi pályán közepén könnyű szerrel megvásárolt olasz és századok óta tökéletesített hegedűből csalják ki amaz isteni hangokat.

Hogy Kubelik hol szerezte a hegedűjét és hogy mennyi annak az értéke, azt nem tudjuk, de következtetjük abból, a mit hangversenye után vacsora közben a mellette ülőknek mondott:

selőnek az az elhatározása, hogy éles harczot intéz a Szell-kormány ellen már a katonai javaslatok tárgyalása alkalmával, nem talál teljes visszhangra magában a Kossuth-pártban sem. *Eötvös* Károly és személyes hívei, meg néhány harcziásabb ifjútágja a pártnak, minden áron harczot akar, különösen azért, mert azt hiszik, hogy már *összel új képviselőválasztás lesz*, de a mérsékeltettek s ezek között a pártnak sok régi tagja, nem akarja megakasztani a parlament normalis működését, nehogy mesterséges gátat vessenek a belügyi kormányzat terén várható reformok elé. A két ellentétes irány mindenesetre már a legközelebbi pártgyűlésen megnyilatkozik, habár előre látható, hogy ezt erősen titkolni fogják.

A szerb válsághírek.

Nis, január 16. (Saját tud. távirata.)
Az a híresztelés, hogy a király és a Gyorgyevics-kabinet között az amnesztia kérdésében nézeteltérés merült föl, mint határozottan jelenthető, teljesen alaptalan. *Novákovic*s szerb követ ideérkezése kizárólag hivatalára vonatkozó ügyekkel függ össze.

A döntő mérkőzés utján.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 16.

A mit a tegnapi táviratok jeleztek, ma folytatódott. *Buller* tábornok hadai előre törnek a Tugela mentén s több helyen jelentős mérkőzésük volt a burokkal. Részletesen ismertettük *Buller* tervét, amelylyel *Ladysmith* felmentésére indult. A miről a mai táviratok szólnak, azok egyelőre semmi határozott képet nem adnak ennek a hadmenetnek lehető eredményeiről. *Buller* terve, hogy nem szembe támad, hanem kerülő uton, oldalt, természetessé teszi, hogy az első események nem az igazi helyzetet mutatják, hogy a sereg zömének utja és céljai egyelőre titokban maradnak, s a mostani csatározásoknak inkább célja elrejtteni a támadás irányát, sem mint döntő eseményeket provokálni.

— Voltam — mondá — az Operaházban. Azóta nem tudok aludni. Hallom, hogy *Kransevic*snek 15 ezer forintos hegedűje van. Mikor lesz nekem ilyen hegedűm? Utóvégre nekem is van már egy pár száz forintom a prágai takarékpénztárban. De hát az egész vagyonomat még sem dobhatom oda egy hegedűért.

E nyilatkozatából következtethetjük, hogy a *Kubelik* hangszere nem áll arányban az ő művészetével. De mondott ő ott még egyebet is, a mi egyrészt fényes bizonyíték az ifjú művész rendkívüli naivitása, valamint ama lap véleményének igazsága mellett, a mely őt a romlanság netovábbjának tüntette fel. Csodagyerekek és csodafajoncok tanuljatok belőle. A kis *Kubelik* fejedelmi sikere után ott vacsorázik a Royalban és méléző szemekkel tekint széjjel, elmélyedve gondolkodik. A társaságnak egyik tagja kérdi tőle:

— Mi busítja önt, művész ur?

Kubelik pedig alig elfojtható derűtség közepette feleli:

— Meg vagyok akadva, a mióta Budapesten vagyok. Mindennap egész halmaz rózsaszínű leveleket és női arcsképeket kapok a postán. Hát, kérem, mit csináljak én ezekkel?

Ime, ez *Kubelik*, a művész és a fiatal ember, a kinek lelkén és kedélyén még rajta van a zománcz.

Egyike ő az újabb kor legragyozóbb jelenségeinek. Orvendjünk sikerének, hiszen egy szegény kertész gyermeke ő, a kinek nincsen más protekciója, mint a saját tehetsége.

De ez a tehetség aztán imponál mindnyájunknak, daczára annak, hogy kivételes és még sincsen benne semmi szecsessziós.

Ily körülmények közt a táviratokból egyelőre valószínű következtetéseket levonni nem lehet. Itt egy kis hír különítmény veri szét az angol felderítő, vagy oldal és hátvédő csapatokat, másutt viszont ilyen bur csapatokat szalasztanak szét az angolok. De rövid idő kérdése, hogy eldül a kérdés, *Ladysmith*be van-e *Buller*nek utja, vagy szerteverik nagy seregét, mint egy hónap előtt *Colenso* mellett.

Mai táviratainkat itt adjuk:

London, január 16.

A *Times*-nak jelentik *Lourenco-Marquezból* 10-iki kelettel: Transzvál kormánya sok angol alattvaló támogatásával állandóan fokozza a bányák jövedelmét és így szerzi meg az eszközöket a robbanó gránátok előállításával foglalkozó külföldiek, valamint a háboruban segítségére lévő egyéb munkaerő kifizetésére.

London, január 16.

A *Times*-nak azt jelentik e hó 13-áról *Lourenco-Marquezból*, hogy a *Wolksstem* című lapnak egy cikke, a melyet a *Times* levelezője inspirálnak tart, a *tőkepenzeseket óvja olyan háborútól, a mely Transzvált megsemmisítené*. Az aranymezők aranytermelése visszahozhatatlanul elpusztulna, ha egyszer csak kitűnnék, hogy az angol politikusok egyetlen célja a két kis vitéz nemzet megsemmisítése.

A *Times* levelezője ugyancsak *Lourenco-Marquezból* a következőket jelenti 11-iki kelettel: Ugy hallom, hogy a portugál vámhatóságok néhány nappal ezelőtt három ládát koboztak el tábori jelzőkészülékekkel, távolságmérő szerekkel és távcsövekkel. A ládák a *Chargeurs reunis* nevű francia társaság *Cordoban* nevű gőzhajóján érkeztek, csomagolásukon pedig ez a cím áll: „*Allami tüzérség, Pretória.*”

London, január 16.

A *Reuter*-ügynökség a burok *ladysmithy* főhadiszállásából a következő e hó 9-én földolt jelentést közli: Az angolok szombaton este megtámadták a *Besters-Kop* déli szélén álló bur csapatokat és visszavonulásra kényszerítették őket. *Nel* parancsnok erre megszállta a várostól nyugatra húzódó domblánczot, a pretóriai kommandó pedig a várostól északra lévő halmokat, a melyek *Caesars-Kampot* dominálják. Innen állandó tüzelést folytattak az angol csapatok ellen.

A pretóriai kommandónak két lovaszázlósa közvetlen a város mellett megszállva tart egy dombot a *Harrismithba* vezető vasutnak a fővonalról való elágazása közelében. A pretóriai kommandó, midőn a polgárok, köztük *Willemese* vigyázatlanul megkisérelték az erőd ostromlását, hat halottat és hét sebesültet vesztett.

London, január 16.

A hadügyminiszterium tegnap este *Buller* tábornoknak két táviratát közölte, a melyek közül az egyik tegnap adódott fel Natalban a hely határozott megjelölése nélkül és csak azt a már egy hónapja ismert tényt jelenti, hogy a burok két tisztet elfogtak és Pretóriába vittek. A másik egy heliogramot közöl, a melyet *White* tábornok küldött tegnap *Ladysmithből* és a mely szerint néhány nappal ezelőtt néhány tífusz eset fordult elő *Ladysmithben*.

London, január 16.

Hivatalos jelentés szerint *French* tábornok szombaton gránátokkal ágyuzta a *Colesberg* mellett lévő kocsihidat.

Methuen és *Gatasre* tábornokok semmi újat sem jelentenek.

A munkásokért.

— Hegedüs miniszter rendelete. —

Arad, január 16.

Alább a kereskedelmi miniszternek egy rendeletét közöljük, melyben elég magas birság terhe mellett kötelezi a gyárosokat és egyéb munkaadókat, hogy a balesetekről, melyek ipartelepeiken történnek, 48 órán belül jelentést tegyenek az iparfelügyelőségnek.

A munkások, mint igaz védőjüket üdvözölhetik a kereskedelmi minisztert.

Ezzel a rendelettel véget ér a munkaadóknak és a társadalomnak igazságtalansága a munkásokkal szemben. Véget ér az az állapot, hogy a nehéz dolgot végező embertársaink a munkának áldozatai lettek, anélkül, hogy erről a hatóság és a társadalom tudomást vett volna, anélkül, hogy a szerencsétlenül járt embereknek meglett volna adva rá a törvény nyújtotta jog, hogy kárpótlást és igazságot keressenek.

Elénk emlékezetünkben vannak még a minden építkezési időszakon megismétlődő ház és állványleomlások, melyek sok embert megöltek és tizszer annyit munkaképtelenné tettek. A halottak jogutódai s a nyomorékká vált munkások, ha meg is indították a kárpótlási pert, ritkán nyertek valamit, mert a munkaadóknak többnyire sikerült bebizonyítani, hogy a munkások saját vigyázatlanságuknak lettek áldozatai. Annak a kérdésnek a bolygatásában, hogy miért nem követett el a munkaadó mindent, hogy a szerencsétlenséget kizárta tegye, nem mentek a végőig a bíróságok.

De most, midőn eltekintve az okoktól és mellékkörülményektől, kell bejelenteni minden balesetet magának a munkaadónak az új rendelet értelmében: a munkaadók sokkal inkább, mint azelőtt, fognak arra törekedni, hogy az ilyen bejelentésekre ne legyen szükség. Gondoskodni fognak sokkal jobban mint azelőtt a munkások életbiztonságáról.

Hegedüs rendelete, melyet ma közöl a hivatalos lap, így szól:

Az ipari és gyári alkalmazottak baleset elleni védeleméről és az iparfelügyelőről szóló 1893. évi XXVIII., törvényczik 7 §-a alapján „a munkaadó az ipartelepen előfordult minden balesetet, mely egy vagy több alkalmazott megsérülését vonta maga után, a baleset megtörténtét követő 48 óra alatt az illetékes iparfelügyelőnek bejelenteni köteles.

A teljes és kimerítő baleseti statisztikának, mely a baleset-biztosítás és a munkás védelmi intézkedések tekintetében fontos szereppel bír, a balesetek pontos és lelkiismeretes bejelentése nélkülözhetetlen feltétele, mely hivatva van az iparfelügyelőnek is utmutatóul szolgálni arra nézve, hogy mily irányban járjon el a munkás védelem érdekében. Az idézett törvényczikk 37. §-a a törvényben előírt kötelezettségek teljesítésének elmulasztását kihágásnak minősítvén, minthogy ugyanazon szakaszban a büntetés kiszabása iránt nem intézkedik és gyakran előfordul, hogy a munkaadó az ipartelepen történt balesetet egyáltalán nem jelenti be az illetékes kerületi kir. iparfelügyelőnek, szükségesnek tartom a megfelelő intézkedéseket tenni.

A balesetek bejelentésének elmulasztását az idézett törvény 39. §-ába ütköző mulasztásnak kell minősítenem, mely szerint 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a munkaadó, aki az ipar felügyelőnek a jelen tör-

vény értelmében adandó felvilágosításokat meg nem adja, minnélfogva a belügyminiszter ural egyetértőleg ezennel elrendelem, hogy ily mulasztások az idézett törvény 39. §-a alapján büntetendők, mert a balesetek bejelentése tulajdonkép felvilágosítás, melyet az iparfelügyelő a gyárostól kér, amikor a felvilágosítás megadhatása céljából neki a balesetek bejelentésére szolgáló nyomtatványokat elküldik.

Felhívom a törvényhatóságot, hogy jelen rendeletemet, elsőfoku iparhatóságával azzal közölje, hogy ezen rendeletemet a területükön levő gyárosokkal késedelem nélkül közöljék.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Ripp van Winkle, operette; Szőnyi Iona fellépte. (Páratlan bérlet.)

Csütörtök: Baba, operette. (Páratlan bérletszűnet.)
Péntek: A varázshegedű, operette; Paraszt-szívek, népszimű. (Páros bérlet.)

Szombat: Bibliás asszony, operette. (Páratlan bérlet.)

Vasárnap: Délután: Az igmándi kispap, vigjáték; Assael Aranka fellépte. Este: Baba, operette. (Páros bérletszűnet.)

Marianna.

— Tövölgyi Margit második fellépése —

„Marianne csendesebb szerep Fedoránál, de a szív mélységeit rejtő, azért szeretem!” — Állítólag egy társaságban így nyilatkozott volna Tövölgyi Marianna szerepéről. Hogy a szerepet szereti, az kitűnt mai alakításából, mert meglátszott minden mozdulatában, minden jelenetében, hogy szeretettel foglalkozott az excentrikus nő szívének minden érzelmeivel és iparkodott azt hihetőbbé, elfogadhatóbbá tenni, mint aminő az tényleg Echegaray drámájában. — Abban azonban nincs igaza, hogy csendesebb a szerep Fedoránál. A lelki harc egy percig sem szünetel Marianna lelkében, sőt erősebb és nehezebb a feladat, melyet a színésznőnek megoldania kell, mert sokkal könnyebb, és hálásabb is a szenvedély kitöréseivel hatni, mint a háborgó szív erős hullámzásait nem szóval, hanem arczjátékkal, mozdulatokkal, egy-egy elfojtott sóhajjal egy-egy visszatartott és az ajkig fel sem érő szóval tolmácsolni.

Azért hát nem csendesebb Marianna szerepe, csak kevesebb alkalmat ad a drámai kitörésre, vagyis szinpadai nyelven szólva, a hatásos tirádák eldörgésére. Az ilyen szerep erős próbára teszi a művészt, és Tövölgyi kiállotta a próbát ott, ahol van mit mondania, de már kevésbé ott, hol nem a szóban, hanem az elhallgatásban van az erő.

Azon jelenetekben, — pedig ezek tulsúlyban vannak — ahol mást mond Marianna, mint amit érez, amikor el kell nyomnia háborgó érzületeit, amikor csak konverzálni szabad, gondtalanul, gyermeketül, nyugodtan, ott tul sokat akarta velünk megértetni, hogy ez csak tettetés, ámitás, hazugság. Pedig erre nincs szüksége, hisz mi látjuk, mi tudjuk, hogy mi az igaz, a tettétést erősen kiszínezní ez esetben annyi, mint a szereplőkben a gyanut felköltetni és ez épen az, amit a költő kikerülni akar.

Egyebekben kitűnő volt Tövölgyi, különösen a harmadik felvonásban és az utójátékban és ma ismét erősen megtapsolta a nagy számú közönség.

Mindvégig okosan és szépen jellemezte Mezey Don Joaquent. A szerep hálás ugyan önmagában véve is, de Mezey művészetének érdeme, hogy oly erősen lépett előtérbe. Nyílt színen tapsolták meg Mezeyt, ki legjobb jellemszínészeink egyike. László Don Pablót előkelően játszotta, Bács Don Castulot igen jóízűen. Pethes Danielje ép oly kiváló, mint tegnap Ipanoffja. A szenvedélyek kitörésében ép

oly erővel hat, mint nyugodt, csendes jelenetében. Az érzelmek nagy skaláján végig játszani tudni pedig csak kiváló tehetségek saját-sága és ezt a saját-ságot Pethesnél fel lehet találni.

Az összejáték kifogástalan volt és ez a rendezés dicséretére is válik. **Carolus.**

* Szőnyi Iona Lisbeth. A kassai vendég ma próbálta szintársulatunkkal Rip-Rip operett Lisbeth szerepét. A próbán biztató elevenséggel játszott és igen szépen énekelt. Az esetleges leendő kartársak szép eredményt jósoltak a próba után a holnapi előadásra, melyre valószínűleg lejön valaki a budapesti Népszínház vezető emberei közül. Rip-Rip különben a rendez szereposztással kerül színre.

* Kubelik Jan aradi hangversenyére az előjegyzett jegyek ma, azaz szerda délig tartatnak vissza, azontul azok is eladatnak. Az érdeklődés és közöhsajnak engedve, a jobboldali A. karzat is ülőhelyeknek lett beosztva és jegyek ide is kaphatók 2 koronával. A tanuló ifjuság részére 1 koronás karzati álló helyek lettek kibocsátva. Jegyek iránt intézkedhetni a hangverseny rendezőjénél Révész Nándor könyvkereskedésében, Szabadság-tér.

* A parasztszívek szerzője Aradon. Balassa Armin dr. darabjának pénteki bemutatójára családjával együtt Aradra érkezik. A darabból a próbák már eddig is folytak, így a társulat teljes lélekkel fog közremunkálni a tehetséges szerző diadalán. Balassa egy felvonásos színműve nem töltvén be az estét, pénteken színre kerül még Offenbach bájos aprósága A varázshegedű. Az öreg Mathieut az idén is Odry Lehel fogja énekelni.

* A baba csütörtöki előadása páros bérletszűnet. A páros bérlet helyeit Gonda László déli 12 óráig fenntartja, azontul azok is a jelentkezőknek eladatnak. Az érdeklődés még mindig emelkedőben van a kedves és mutatós darab iránt.

* Eötvös Károly darabot ír. A M. H. jelenti: Ez lesz a színházi évad legnagyobb szenzációja, — ha ugyan meglesz. Egyelőre annyi van még belőle, hogy Eötvös Károly megígérte Blahanénak, hogy népszínművet ír a számára. Képzhető, hogy Blahané rendkívül érdeklődik a készülő darab iránt, mert hiszen Eötvös Károlyban minden képesség megvan arra, hogy az agonizáló magyar népszínmű-irodalmat újjáteremtse. Es micsoda zamatos magyarsággal beszélnek majd az Eötvös szereplői . . . mennyi jó adomát mondanak majd el a hármas egység szük kertében . . . Csak aztán ugy ne járjon Eötvös Károly a darabjával, mint néhai Salamon Ferencz. Az is színművet akart írni és egy álló esztendeig folyton azzal tartotta Gyulai Pált, Beöthy Zsoltot, hogy milyen lesz a darab. Egyszer csak azt mondja neki Gyulai:

— Ferencz, nagyon sokáig csinálod a darabodat. Talán még bele sem kezdted?

— Dehogynem. Hiszen épp azért nem tudom befejezni, mert nagyon is belementem.

— Hogyan?

— Hát kérlek szeretettel: a szereplőim olyan jóízűen diskurálnak a második felvonás végén, hogy nincs szívem lebocsátani a függönyt.

Egy főpap üldözése.

— Válasz egy támadásra. —

Budapest, január 16.

Czikket irtam minap Goldis József aradi püspökről, védelmére kelve az igaztalan támadásokkal szemben, — erre a czikkemre reflektál az Egyetértés és ugy véli, hogy e czikket Goldis felkérésére irtam. Pedig rossz nyomon jár, mert engem ugyan Goldis nem kért sem-

mire, nem is szorult reá. De ha a hajsza Goldis ellen folytatódik, bizonyára nem maradok magamba és Goldis számos politikai barátai közül többen is felemelik tiltakozó szavukat az ilyen eljárás ellen.

Azzal sem bizott meg Goldis, hogy az itt következőket megírjam, de ezek megírását is az ügy érdekében valónak tartom, — az ügy alatt, Goldis eddigi helyes irányu politikájának jellemezését értem.

Ugy tudom, igenis, Goldis járt a kultuszminiszteriumban Mangra fegyelmi ügyének elintézése végett, hogy az évek óta huzódó ügyet dülőre vinni segítse. — Ha bűnös, büntessék, ha nem bűnös, mentsék fel, de határozzanak, — mert ő, t. i. Goldis, azt tartja, hogy a hosszas huza-vona Mangrát elkeseríti, ő pedig bekíteni akar — és, hogy csakugyan bekíteni akarja, bizonyítja azzal is, hogy megtette a Biserica si Scola szerkesztőjének. Azt akarja, hogy kiváló képzettségű pap létére legyen hasznára és foglalkozzék az egyház és az iskola ügyeivel és bizza a politikát másra.

A biharmegyei püspöki helynökség választás utján töltetik be, persze fontos kérdés az, ki a püspök jelöltje. Ellentétben az „Egyetértés” czikkirójával én ugy tudom, hogy ez nem Mangra, már pedig ez fontos politikai állás is és épen azért ezt talán még sem meri Mangrára bízni.

Ez a két körülmény együtt megadja a képet, helyesen jár-e el Goldis Mangrával szemben, vagy sem?

Vége még két megjegyzést!

Mangrának az a „toastja” melyet szóba hoztam, az egyházmegyei papság és 2000 ember előtt hangzott el, már pedig ha jól beszél a nép előtt, nekem mindegy, mi maradt a májába.

Másik megjegyzésem Goldis jellemzésére vonatkozik. Honnan vette a czikkiró ur azokat a szürke, lágy színeket, melylyekkel Goldist megfesti.

Nem tudná-e, hogy csak egy esetet említsek, — pedig tudnia kell, mert ugy látom járatos az aula körül, — hogy midőn Goldist egy igazán hazafias programm-beszéd alapján megválasztották képviselőnek, őt ezért fegyelmi vizsgálat alá vonták, amikor is huszárosan állotta meg a helyét, egy hajszálat sem vonva vissza szavaiból, nem engedve álláspontjából egy jöttát sem.

Kemény ember az és ha Mangra le akarná gyűrni, keserűen fogná ezt tapasztalni. Épen azért én beavatkozással azt akarnám elérni, hogy legalább is várakozó álláspontot foglaljanak el Goldissal szemben és idő előtt ne ítéljenek. Ha csakugyan bebizonyul, hogy Goldis megmástitotta egész életén át vallott meggyőződését, én is ott leszek az ellene küzdők sorában, — de ma még hála istennek ennek árnyékát sem látom, s hiszem, hogy nem is fog bekövetkezni soha.

Telegdy József,
orsz. képviselő.

Egy aradi nagy szeszgyárról.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 16.

A mai napon több lap közlése nyomán Aradváros, de az egész ország üzleti világát érdeklő hír terjedt el. Hire járt, hogy az Első Aradi Gyártelep Részvénytársaság a tulajdonát képező Sága-külvárosban levő szeszgyár kontingensét a Temesvári Első Szeszfinomító Részvénytársaságnak eladta. Sőt az is nyilvánosságra került, hogy 700,000 (más verzió szerint 1.000,000) koronát fizettek a kontingensért, mely az illető forrás szerint 19,500 hektolitert képvisel.

Tudósítónk utánjárása alapján az ügyben a következőket jelenthetjük: Az, hogy a ségai gyártelep kontingensét eladták volna, nem felel meg a valóságnak s csak jósolása lehet esetleg a jövőben megtörténő dolognak, amennyiben az eladást illetőleg ezidőszerint *csupán tárgyalások folynak*.

Annyi tehát igaz, hogy a ségai törzstelep kontingensének átruházásáról szó van, sőt ezen felül a Béla-téri *belső-gyáréről* is. Ez mindenestre nagy fontosságú esemény, mely a szeszipart élénken érdekli, amennyiben — úgy eshet — Aradnak vezető-szerepében is érezhető változást hozhat létre.

Hogy az alkudozások folynak, annak egyszerű oka, hogy a telepek arányának nem felel meg a létező kontingens. A törzsgyár ugyanis 14,000. a belső, új-gyár pedig 10,200 hektoliter szeszt termelhet évenként, amit három-négy hó alatt ledolgoznak. Ez a mennyiség aránylag oly kevés, hogy a legkevésbé sem felel meg a gyártelep üzemképességének. S ezen felül, mint értesülünk, kilátás van rá, hogy a szeszdóról szóló 1899-ik évi 22-ik törvény-cikkben megszabott kontingenst egy novelláris intézkedéssel erősen *megnyirbálják*. Ezek a körülmények okozzák azután, hogy a szeszgyárak termelési hányada, ha a mindenestre komoly tárgyalások befejezést nyernek, eladásra jut.

A dolog az üzleti világon kívül álló közönséget is érdekli, amennyiben, főképen a ségai gyártelep, a regényes hírű „ördögös” minden aradi ember előtt ismerős. Az igazi nevét kevesen tudják, ami különben érthető is, lévén a gyárnak már sok gazdája, míg az ördögös elnevezés kezdettől fogva rajta van. Egy régi módu csárda állott azon a helyen, mely az utszéli betyárok kedvencz tányája volt. Azok *mulatoztak* ott s egyben a csere üzletük számára is berendezték. Hogy pedig se mulatozásukban, se rejtélyes dolgaikban ne háborgassa őket senki, mindenképen rossz hirret igyekeztek költeni a csárdának, ami sikerült is. Abban az időben meg volt győződve a környékbeli népség, hogy ott boszorkányok tanyáznak éjjelenként, azért világosak az ablakok, azért mozognak a fekete árnyak az ablak előtt.

Pedig dehogy is folyt olyan ijesztő dolog odabenn. A lámpa a mulató szegény legények kedvéért égett, kik az x-lábu asztalra könyökölve itták a hosszú nyaku üvegekből a bort. No meg tánczra is perdültek olykor-olykor, még pedig sokkalta másképpen, mintha boszorkányok forognának le a nyitott kémény feketé torkából. Azt azonban elérték, hogy a csárdának veszett mód rossz hire lett s rászáradt a megfelelő név: a féltve kiejtett ördögös.

Később lebonították a csárda vedlett falait és gyárat építettek helyébe, mely a háborzongató nevet örökölte s megtartotta mind mai napig. Ha például konflison akar az ember kijutni, hiába magyarázza a bámész képű kocsinak, hogy az első aradi gyártelepre vigye, nem érti az meg, míg kellő magyarázatul szóba nem kerül az ördögös. Ez már egészen más: ki ne ismerné az ördögösöt?

Pedig akadt volna elég más elnevezés is a váltakozó gazdák után, kik sorra következtek. A gyárat *Steinitzer* Farkas alapította s ezzel állott fel Aradon az első nagyobb szeszgyár. Tőle *Leopold* Rezső birta egy ideig bérben, azután az ő tulajdonába ment át a gyár. Ez 1857-ben történt. Azután újra gazdát cserélt a gyár, amennyiben *Deutsch* Ignác és fia cég vette meg 61-ben, míg 70-ben az Első Aradi Gyártelep Részvénytársaság lett tulaj-

donos. Nagyfontosságú esemény volt a gyár történetében, mikor 1895-ben a társaság egyesítette az üzletet a *Mittelman*-féle gyárteleppel, mely a belső gyártelep név alatt ismeretes Aradon.

Az egyesítés óta az egyesített két gyár négy cég kezében van, ezek: csetei *Herzog* Péter, *Latzkó* és *Popper*, *Herzl* Bernát, *Leopold* Zsigmond. A gyártelepek egyesítés óta nyertek nagyszabású, modern berendezést s főképen a két ügyvezető igazgató *Leopold* Zsigmond és *Herzl* Bernát kiváló szakértelme által jutottak oda, hogy a *Neuman*-féle gyárteleppel együtt európai hírnevet szereztek a szeszipar terén Aradnak. A gyárak szesztermeléséről már fentebb szoltunk, de nem hagyhatjuk említés nélkül a telepeken berendezett hizlalót, melyben állandóan 2000 marhát tartanak.

Ez a mai állása a gyártelep ügyének, mely még nincs ugyan a kontingens eladását illetőleg a hiresztelt bevégzett stádiumban, de mindenestre már az alkudozásokkal is érdekes eseménye a mai napnak.

Holnap egyébként közgyűlése lesz a részvénytársaságnak, mely éppen kapóra jött a kombinációk idejében s elterjedt a hír, hogy a közgyűlésen fogják kimondani az üzem beszüntetését s egyben azt, hogy a gyártelep a *csukorgyártás* üzemére tér át. Erről azonban szó sem lesz a holnapi közgyűlésen, melynek összehívására az *osztalékokról* szóló szabályzat megváltóztatása adott okot.

Transzvába készülő pékek.

— Akár búr, akár angol. —

Arad, január 16.

Erdekes csapat állított be ma a városházára, *hét péklegényből* állott, kiknek nem kisebb volt a szándékuk, mint hogy egyenesen *Transzvába*, vagy ő szerintük „Buriába” mennek harcolni. Hogy az angol, vagy a bur hadseregbe, az mindegy nekik, fő dolog, mint mondták, hogy *spékeln* és *vágni* lehessen.

A harczszomjas pékek a kapitányi hivatalba mentek elsőben is, hogy ott tanácsot kérjenek, miképen juthatnak legkönnyebben Afrikába. Vezetőjük *Seres* József kiszolgált tengerész, a csapat többi tagjai: *Seres* Mátyás, *Agoston* Antal, *Tilp* Rudolf, *Szekeres*, *Máris* Sándor és *Hegedüs* Kálmán. Az egykori tengerész 26 éves, a többiek valamennyien fiatalabbak.

A rendőrségen megkérdezték tőlük, hogy mit csinálnak Transzvában?

— *Prófontot* sütünk a katonáknak, hiszen eléggé megtanultuk a kenyérsütést idehaza.

— Miért nem csinálják tovább is itthon? — kérdezték.

— Nem lehet itt élni, rosszul fizetnek a mesterségünkért.

Egyszóval ők tudták, hogy mit akarnak Transzvában. Különösen *Seres* József az extengerész, ki inkább a harczászathoz kívánczolt, mint a prófontosütéshez. Egyformán harczol ő szárazon és vizen, dicsekedett: lehet ő tengerész, gyalogos, meg tüzér is, miután a hajón az ágyuk mellett is volt.

Hogy tényleg ilyen vállalkozó szelleműek, azt már régen megmutatták aradi működésükkel. A rendőrségnek jó ismerősei valamennyien nem egyszer voltak már büntetve különböző, nem éppen szép dolgok miatt. Egy részük „ült” is már, míg néhányan le is vannak fényképezve *Rónai* őrmester amatőr fotografiai gyűjteményében.

A kapitányságtól a polgármesteri hivatalhoz utasították őket s be is kopogtattak küldöttségileg *Salacz* Gyula polgármesternél.

— Buriába akarunk menni — vitte itt is

a szót *Seres* József s részletesen elbeszélte az utazási tervet.

A polgármester azonban nem mutatkozott hajlandónak utlevelet adni, hanem keményen rájuk szolt:

— Itt fogtok maradni, ugyis kevés magyar van itthon.

Egy ideig még akadékoskodtak, azután el-távoztak utlevél nélkül. A rendőröknek és városházi szolgáltnak azután kinn elpanaszkodtak, hogy vállalatuk megakad, pedig vagy *hatvanan* készülnek velük együtt kimenni.

Hát bizony nem is lenne kis jelentőségű dolog a transzváli harczter esélyeire nézve, ha hatvan emberből álló sereg Aradról oda indulna a szárazon és vizen harczoló tengerész vezetése alatt, ki egyformán kezeli az ágyu kanóczot és a kenyér téstát. Természetesen nagy kérdés, hogy melyik pártra állanak: *Viktória* csokoládéja, vagy *Krüger* mama mosolya lelkesíti-e őket jobban.

Aradot illetőleg szintén nem kis dolog, ha a sereg itt hagyja a várost: ki fog akkor kenyeret sütni, ha a pékjeink ágyuba való ölmet gyurnak Transzvában?

HIREK.

— **Az aradi közjegyzőség s a radnai mandátum.** Az aradi közjegyzői kamara — mint megirtuk — minap tartott közgyűlése alkalmával ejtette meg a jelölést a *Kormay* Károly halálával megüresedett királyi közjegyzőségre. A jelölésen három nevet kellett javaslatba hozni, a mit az erre kiküldött bizottság titkos ülésen ejtett meg, úgy, hogy a jelölés eredménye nem szivárgott ki és pozitív értesülés helyett csak pusztá találgatásokra adott alkalmat. A minisztertanács, mely elé a jelölést a kamara felterjesztette — mint nekünk *Budapestről* táviratozzák — már megállapodott a kinevezendő aradi közjegyző személyét illetőleg. Ennek értelmében *Beles* Jánost, a mária-radnai kerület országgyűlési képviselőjét fogják a felségnek felterjeszteni kinevezésre. Annyi tehát már, ugyszólván eldöntött dolog, hogy *aradi kir. közjegyző Beles* János lesz.

Ezek szerint *Beles* a m.-radnai mandátumról le fog mondani, mivel a képviselőség s a közjegyzői állás összeférhetlen. Kérdés, tehát, kié lesz a radnai mandátum? A megyei közélet hivatott tényezői — mint jó forrásból értesülünk — egyhangulag *Zselénski* Róbert gróf főrendiházi tag, volt országgyűlési képviselő jelöltetése mellett vannak s úgy tudjuk, hogy maga a kerület is szívesen, sőt örömmel veszi az ő jelöltetését. *Zselénski* Róbert grófnak elévülhetlen érdemei vannak hazánk és megyénk közgazdasága fejlesztésében. Nagytudású, ambiciózus tagja volt hosszabb időn keresztül a törvényhozásnak. Nincs az a fontosabb közgazdasági momentum, melyben, mint az *Országos Magyar Gazdasági Egylet* alelnöke s egyik vezére, jelentősebben részt ne venne s a tanácskozásokban képzettségét, szaktudását és munkaerejét ne érvényesítené. A parlament alsó háza is örömmel látja őt viszon a küzdők tsoraiban, a hol, mint hazánk egyik legelsőrendű gazdája, tekintély és vezető egyéniség lesz bizonyára most is, midőn a főrendiházból visszatérni készül az élénkebb lükte-tésű alsó parlamentbe.

— **Budapest és az aradi vértanúk.** A fővárosi közmunkatanács legutóbbi ülésén a mű-

szaki osztály azt a javastatot tette, hogy az Újépület telkének fölosztásával keletkezett terület Szabadság-térnek, a körülötte levő utcákat pedig az *aradi vértanúk nevére* nevezet el. A javaslat nagy vitát provokált. Végre abban állapodtak meg, hogy egyelőre a terület elnevezik Szabadság-térnek, az utcák elnevezése ügyben pedig majd később határoz s egyenkint ad nevet az utcáknak.

— **Dóczy Lajos árulással vádolva.** Csunya támadást intéztek ma az osztrák delegációban Dóczy Lajos ellen, a külügyminiszterium tanácsosa ellen. *Gersmann* antiszemita delegátus azt a képtelen vádat emelte ellene, hogy hivatalos titkokat pénzért elárul, s mint egyik budapesti német újság titkos munkatársa, értékesíti azt, a miről hivatalánál fogva nyer tudomást. A csúf kifakadásokkal teljes vádaskodást *Goluchowszky* külügyminiszter nyomban visszautasította és kijelentette, hogy sehogyan sem illő dolog, hogy egy távollévőt, a ki védekezni nem tud, olyan helyen bántalmaznak, a hol az immunitás védi a vádaskodót. A dolog nagy izgatottságot keltett, s politikai körökben nem tartják még befejezettnek a mai állapotában.

— **Az ügyvédi kamara titkár-választása.** *Steinitzer* Felix dr. érdekében negyvenkét aradi ügyvéd ma az alábbi felhívást bocsátotta ki:

Igen tisztelt Kartárs Ur! Ügyvédi kamaránk f. hó 30-án tartja meg az évi rendes közgyűlést, mely alkalommal a kamarai titkári állás betöltendő lesz. Főlölegesnek tartjuk t. kartárs ur előtt hangsúlyozni, hogy az ügyvédi kamarák jelenlegi szervezetében a titkári állás mily fontossággal bír s hogy annak helyes betöltése a kamara tagjainak mily életbe vágó érdekét képezi.

Ezen körülmény okozta azt, hogy midőn a múlt év derekán érdeműs kartársunk, *Vizer Péter* közel egy negyed századon át folytatott, mindnyájunk által elősmert működés után, a kamara területéről történt elköltözés folytán a kamarai titkári állásról lemondott, a kamara egy igen nehéz feladat előtt állott, midőn arról volt szó, hogy kire bizzuk ezen nagy körülményt igénylő állás vezetését.

Erett megfontolás után *Steinitzer* Felix kartársunk személyében találtuk meg azon férfit, kire teljes megnyugvással véltük a titkári állás vezetését bizhatni, miért is alolítottak, valamint a helybeli kartársak tulnyomó része, azon indokolt kérelemmel fordultunk kamaránk igen tisztelt elnökéhez, hogy addig is, míg az idei rendes közgyűlés a titkári állást választás útján betöltendi, *Steinitzer* Felix kartársunkat kegyeskedjék a titkári állásra helyettesíteni. Elnökünk eleget is tett a többség óhajának és *Steinitzer* Felix kartársunk immár egy fél éve végzi kamaránknál a titkári teendőket és az őt jellemző páratlan ügybizgalommal, kiváló tudással, előzékeny modorával a legkiválóbb eredményt tudta elérni, biztosítván magának az elnökség és a választmány elismerését, a kamarai tagok becsülését és a kamarával érintkező nagy közönség rokonszenvét.

Azon bizalmat tehát, melyet *Steinitzer* Felix kartársunknak akkor, midőn a titkári állásra leendő helyettesítését ajánlottuk, előlegeztünk *Steinitzer* Felix kartársunk fél éves működésével fényesen igazolta s most, midőn a kamara azon ponton van, hogy a titkári állást véglegesen betöltse, már tapasztalati tények alapján határozottunk, s *Steinitzer* Felix fél évi munkásságának figyelembe vételével kérjük kartársainkat, hogy a folyó hó 30-án megejtendő választáson, a mellékelt szavazólappal *Steinitzer* Felix kartársunkra leszavazni méltóztassanak, kinek személyében egyesül mindazon kellék, mely biztosítékot nyújt arra, hogy ezen fontos állás az ő személye által mindnyájunk megnyugvására lesz betöltve.

Midőn pedig az ügyvédi rendtartás 23-ik §-a a választás érvényességéhez megkívánja, hogy a kamara tagjainak fele leszavazzon, s egy új választásnak esetleges bekövetkezése által a kamara újabb fölöleges költségekkel terheltetné, különösen vidéki kartársainkat kérjük arra, hogy a szavazásban résztvenni és választási jegyeiket az ugyancsak idecsatolt borítékban pecsétjükkel lezárva, a borítékot

pedig aláírásukkal ellátva, az ügyvédi kamarához, a választást megelőzőleg beküldeni sziveskedjenek. *Nachtnébel* Odön, *Müller* Károly, *Steinhardt* Mór dr., *Szalai* Arnold dr., *Pavlovits* Szvetozár, *Popeszkó* Tivadar dr., *Schütz* Henrik dr., *Opre* Péter dr., *Tenner* Pál dr., *Mittler* Izidor dr., *Szelle* József, *Prekupás* Illés dr., *Német* János dr., *Steinitzer* Pál dr., *Pop* C. István dr., *Reicher* Károly, *Szathmáry* Béla dr., *Trutia* Péter, *Winter* Adolf, *Szende* Tivadar dr., *Kertész* Miksa dr., *Lamberger* Lajos, *Pálmai* Lajos dr., *Somló* Armin dr., *Vannay* János dr., *Priegl* István dr., *Nemess* Zsigmond dr., *Fischer* Jenő dr., *Tolnai* János dr., *Robitsek* Agost dr., *Lukácsy* Lajos, *Kell* Lipót dr., *Keresztes* Gyula dr., *Mandl* Vilmos dr., *Ring* Béla dr., *Nagy* Sándor dr., *Vajda* István dr., *Rosenberg* Miksa dr., *Szilvássy* László dr., *Sonnenfeld* Károly, *Révész* Mór dr., *Rosenberg* Károly dr., *Schwarz* Jenő dr.

— **A metropolita székegyháza.** *Metianu* János, a nagyszabasi görög-keleti román főegyházmegye érseke nagyszabasi székegyházat épített Nagyszabason. A templomra a hazafias érsek, az eddigi szokástól eltérőleg, pályázatot hirdetett, a melyben csak magyar honos vehet részt. Az új székegyház, a pályázati feltételek szerint, mintegy félmillió korona építési költséggel, bizanci stílusban fog épülni 1500 lélek befogadására. A pályanyertes munka díja 2000 korona, a második díj 1500 korona, a harmadik 1000 kor. A pályázat január 15-én járt le.

— **Üdvözlét Stranzskynak.** *Stranzsky*, a cseh delegátus minapi megleckéztetése élénk feltűnést keltett az összes magyar politikai körökben is. Az ellenzék felette örül *Sztranzsky* szókimondó nyíltságának s eme örömeinek kifejezést is adott. Értesülésünk szerint több függetlenségi képviselő tegnap táviratilag üdvözölte a cseh vezérpolitikust, a kitől azonban eddig válasz nem érkezett. A kormánypártban sajnálkoznak az incidens felett, mert attól tartanak, hogy most reménye sem marad fenn a cseh-osztrák kibékülésnek. Ez pedig erősen visszahat a mi ügyeinkre is, miután így a közös ügyeket állandó jelleggel elintézni nem lehet.

— **A gáji kerületi orvosi állás ideiglenes betöltésével** a főispán *Bund* Árpád drt bizta meg. *Bund* holnaptól kezdve már el is foglalja állását.

— **A kath. autonómia.** *Vaszary* Kolos bíbornok, hercegprímás a kath. autonómiai gyűlés megtartására a következő meghívót küldötte a kongresszus tagjaihoz:

Van szerencsém Cimedet, mint a magyarországi kath. egyház autonómiáját szervező kongresszus tagját a folyó évi január hó 31-én délelőtt 11 órakor Budapesten, a Főrendiház üléstermében tartandó ülésre tisztelettel meghívni.

Budapesten 1900. évi január hó 10-én.

— **Csapjuk be a postát.** Vannak ravasz emberek, a kik minden eilen tudnak valamit. Egy ilyen ravasz ur kitalálta azt, hogy ha a posta akar minket becsapni — csapjuk be mi a postát. Az ajánlott levelek portóját felemelték, pedig amugy is igaztalanul drágák voltak. Mert a dolog úgy áll, hogy a posta köteles a rábizott levelet mind kézbesíteni s igazság szerint egyformán felelős volna mindért, vagyis nem igazság az, hogy több pénzt kér azért, hogy biztosan kézbesítse az irásunkat. De hát erről kár beszélni, mert ugyis hiába. És mert hiába, hát jön a ravasz ember, a ki segít. Azt mondja: az ajánlás drága, de van olcsóbb módja is az értesítésünk biztosításának. Végy pl. egy filléres pénztalványt. Ennek szelvényére ird rá röviden apró betűkkel, a mit ajánlott levélben írni óhajtanál. A szelvény két oldalára sok betű fér, még bizalmas titkokat is írhat, hisz a posta úgy se ér rá, hogy elolvassa. Ha megírtad a levelet, ird reá a címet és utalványozz a címzettnek 5 fillért. Ebből 4 fillér illeti a kézbesítésért a postát, 1 fillért

pedig megérdemel a levélhordó, mely „ajánlott leveledet” átadja. Ez utalványt 10 filléres bélyeggel felszerelve feladod s kapsz róla vényt, akár csak a 35 filléres ajánlott levélről, pedig ez az egész manipuláció nem kerül csupán 16 filléredbe és így megtakarítasz 19 fillért. Ha „schmutzig” akarsz lenni, akkor ne küldj csak egy fillért, a posta ezt is köteles utalványozni, az esetben 12 filléredbe kerül az ajánlott levél s a megtakarítás 28 fillér. — A ki takarékoskodni akar, tanuljon a mi ravasz emberünktől.

— **Elhunyt főúr.** Bécsből táviratozzák: *Palavicini* Károly őgróf, a londoni osztrák-magyar nagykövetséghez beosztott hadnagy a minapi rókavadászon szenvedett sérülései következtében tegnap este Meltonban (Anglia) meghalt. A gróf szülei ma Meltonba utaztak. A holttestét Bécsbe viszik.

— **Új egyházmegyei tanfelügyelő.** *Dessewffy* Sándor megyés püspök dr. *Kun* László kanonok, csanádegyházmegyei tanfelügyelő helyébe, a ki saját kerelmére felmentetett, dr. *Engels* János kanonokot nevezte ki.

— **A losonci halalos párbaj.** Körülbelül más féli évvel ezelőtt végzetes kimenetelt kardpárbaj volt Losonczon. *Klein* Izidor joghallgató és *Kolonér* Béla kereskedő mérték össze kardjaikat. A párbajban *Kolonér* súlyos vágást kapott, mely átmetszette a szívburokot, úgy, hogy a szerencsétlen fiatal ember néhány óra mulva kilehelte lelkét. A lovagias ellenfelek előbb barátok voltak, s valami mulatságon szólalkoztak össze. A balasagyarmati törvényszék *Klein* Izidort egy évi államfogházra ítélte. A párbajügyel ma foglalkozott a kir. ítélőtábla *Burg* Lajos bíró előadása mellett, s szigorubb büntetést szabott ki. *Klein* Izidor büntetését felemelte két évi államfogházra, súlyosító körülménynek véve ezt a tervszerűséget, amelyvel elhárította ellenfelét boszantgatta és azt, hogy ő volt a hívó fél.

— **Mercier a választóihoz.** *Mercier* tábornok Loire inferieure-megye választóihoz felhívást intézett, a melyben fölszólítja őket, hogy támogassák őt abban, hogy az országot kiragadja azoknak a kezéből, a kiknek nincs hazájuk, a kik megrontják és megbecstelenítik az országot és segítsék őt abban, hogy Franciaországot visszaadja az igazi francziáknak.

— **A villamvilágítás haszna a fővárosnak.** Budapestről írják: A két villamos világítás vállalat a fővárossal kötött szerződésük értelmében bruttóbevételüknek öt százalékát mint részesedést kötelesek a város központi pénztárába befizetni. A Magyar Villamossági Részvénytársaság a múlt év második felében az áramszolgáltatás bruttóbevételéből 33.318 korona 69 fillért fizetett, a Budapesti Általános Villamossági Részvénytársaság pedig 28.256 korona 32 fillért.

— **Rekvium Steinhardt főrabbi emlékére.** Néhai *Steinhardt* Jakab főrabbi emlékére ma este rekviumet tartottak a zsinagógában. A zsufolásig megtelt templomban jelen voltak a hitközség és a szent-egylet képviselőiben *Kohn* S. N. alelnök, *Steinhardt* Mór dr. iskolaügyi elnök, *Lustig* Adolf, az első aradi betegsegélyző és temetkezési egylet, a Kossuth Lajos egylet *Klein* Ignác és *Fekete* Jakab elnökök vezetése mellett stb. A gyászénekek és imák elmondása után *Krausz* Jónás hittanár rabbi helyettes lélekemelő imát mondott, mely a közönséget mélyen meghatotta.

— **Szerencsétlenség az arena-épületben.** Veszedelemes baleset színhelye volt ma délután az aradi arena-épület. Munka közben ott két ember sérült meg, az egyik oly súlyosan, hogy élete is komoly veszélyben forog. Az eset a következőképen történt. A délután folyamán *Tornyai* Izsó ékszerész lakásából egy 8—10 métermázsas súlyu *Wertheim*-szekrényt szállított le

az udvarra vezető lépcsőn öt ember, köztük *Schneider* János 91. száma küldöncz és *Néczin* Illés napszámos. A három fokból álló, szűk lépcsőn igyekezett lefelé az öt ember, mikor az óriás sulyu szekrény egyszerre megcsuszott és az oldal falhoz vágódott. A munkások szétugráltak, míg *Schneider* a szekrény és a fal közé került. Fájdalmában iszonyatosan jajgatni kezdett, mire *Néczin* segélyére sietett; el akarta mozdítani a szekrényt s jóakaratu munkája közben ez a kezét úgy a falhoz lapította, hogy *keze feje egészen összezsuzódott*. A többiek azután kiszabadították a veszedelemben jutott két embert s orvos után néztek. Megjelent *Tisch* Mór dr. körületi orvos és az éppen arra járó *Parecz* Gyula dr. is, kik a sérülteket első segélyben részesítették. Mindkettőt kihallgatta *Angel* István dr. rendőrfogalmazó, azután a kórházba küldte őket. *Schneider* sulyos belsősérüléseket szenvedett, *Néczin* csak a kezén sérült meg. A bal esetért nem tesznek felelőssé senkit.

— **Udvari vadászat.** A király ma reggel *Lipót* bajor herczeggel és kíséretével *Neubergbe* (Stájerország) utazott szarvasvadászatra és onnan csütörtökön este érkezik vissza Bécsbe.

— **A király és a frenológus.** III. Frigyes Vilmos, a poroszok királya nagyon szerette, ha a vendégeinek meglepetésekkel szolgálhatott. Potsdamban egy udvari ünnepségen a fényesen öltözött udvari emberek között egy egyszerű urat pillantott meg, akit semmiféle rendjel nem ékesített. Megkérdezte az udvarmestert, hogy ki az a férfi.

— Felsőg — mondotta az udvarmester — ez a híres dr. Gall, a híres frenológus, aki az ember karakterét a külsejéről ítéli meg.

— Gall! — ismételte a király. — No hát akkor majd kipróbálom, hogy nincs-e túlzás abban, amit róla beszélnek. Mondja meg neki, hogy holnap vele akarok ebédelni.

Másnap este hat órakor lakoma volt a kastélyban. Egy sereg ember volt hivatalos, s egyszerű doktor ruházata élesen kirítt a fényes uniformisok közül. Amikor az ebédnek vége volt, a király felszólította a tudóst, hogy mondjon ítéletet a két szomszédja jellemvonásaira vonatkozólag a külsejükből. Dr. Gall fölállott, s a fejét rázta, amikor a mellette lévő generálisra tekintett. Mintha elfogódott lett volna.

— Csak bátran! — biztatta a király.

A tudós pedig megszólalt.

— Ő kegyelmessége barátja a vadászatnak és a háborúnak. Nagy barátja a harcztér örömeinek. Szereti a vért!

A király mosolygott, s kérte Gallt, hogy mondjon most véleményt a másik szomszédjáról. Gall most még jobban elképedt.

— Ez az ur — mondotta zavartan, a tornászatban kiváló, kitűnő futónak kell lennie és különösen ügyesek a kezei.

— Elég, kedves doktor! — szakította félbe a király. — Most már tudom, hogy az igazat mondták nekem önről. A tábornok ur, az ön szomszédja — orgyilkos, az a másik ur pedig Poroszország legnotóriusabb tolvaja.

Arra intett a király, három ór jelent meg s azoknak megparancsolta:

— Vigye vissza a foglyokat czellájukba.

Azután az ámuló doktorhoz fordulva így szólt:

— Az ön szomszédágában országomnak legnagyobb gazficzkói ültek. Nézze meg a zsebeit.

Gall megnézte a zsebeit és sem a zsebkendőjét, sem az erszényét, sem a dohányszelenczjét nem találta meg bennük. Másnap visszakapta a holmijait, a király pedig az esetre való emlékezésül gyémántokkal kirakott arany dohányszelenczét ajándékozott neki.

— **Arad a párisi kiállításon.** A párisi világkiállítás kormánybiztossága most küldte meg Aradnak az elismervényt a kiállítás részére küldött tárgyakról. Ezek a tárgyak mint azt már megirtuk, a város nevezetesebb épületeinek képmásai.

— **Mi teszi a kereskedőt tönkre?** A kávéház asztala körül a mostani sok csódról diskuráltak. De

majdnem mind meggyeztek abban, hogy a kereskedőket az adóssok teszik tönkre, akik nyakra-főre vásárolnak „puffra“, de a fizetésről többnyire megfelelkeznek.

Ekkor egy fiatal kereskedő jutott szóhoz:

— Higyjék el uraim, hogy nem a nagy summájú adósságok a veszedelmesek, hanem a melyek csak néhány krajczárra rugnak. Például elég jó lesz az én esetem. Egy fiatal gavallér a minap holmi divatcikket vásárolt nálam. Kitétt a számlája tiz forint huszonhét krajczárt. Haza küldte a vásárolt holmit és azt mondta, hogy a számláját majd kiegyenlíti néhány nap múlva. Megnyugodtam benne, mert tudtam, hogy gavallér fia. Valóban más másnap bejött és előmbbe tett egy tizes bankjegyet. En szerényen megjegyeztem:

— Kérem még huszonhét krajczár marad uraságod számláján:

Ő hanyagul nevetett:

— Oh, hát maradjon meg az a csekélység.

Es nem fizette ki. Pedig az az én becsületes hasznomnak ugyancsak jelentékeny része volt. Azóta sokszor vásárolt nálam és mindig pontosan fizette ki a számláját, de a huszonhét krajczárt mindig eltréfálta.

Az egyik hallgató részvétellel kérdezte:

— Szóval az ön huszonhét krajczárja odaveszett?

A kereskedő megvakarta a fejét és vontatottan válaszolt:

— Azt éppen nem mondhatnám. Mert azóta valahányszor bejön vásárolni az a fiatal ember, mindig — *kerekszám*ban beszélek vele.

— **Válóok.** A válások történetében talán egyedülálló az a pör, amely New-York egyik törvényszéke előtt a napokban kerül tárgyalás alá s amely a válás oka miatt érthető feltűnést és érdeklődést kelt az amerikai high-life körében. A válókeresetet egyik petróleumkirály neje adta be s okul a következőket hozza fel. Mióta férjhez ment, férje a lehető legsűrűbben óhajtott ebédre — csirkét. Ez még nem lett volna baj — de a férj ur a csirke után mindig tányérjára gyűjtötte a csontokat és így szólt nejehez:

— Ilyen lesz te is a halálad után. Ez nap-nap után megismétlődött. Ez az örökös memento mori valóságos kin, valóságos szenvedés volt az asszonykának.

Mindebben csak az a hangsúlyozni való, hogy az itt szóban levő csirke amerikai, amely Európáig könnyen kacsává válhatik.

— **Tifuzsjárvány Pólában.** A pólai garnizonban — mint nekünk táviratozzák — járványszerűleg ütött ki a tifusz. A tengerészeti hatóság sürgős intézkedéseket tett a járvány korlátozására s egyben jelentést tett a hadügyminiszterium egészségügyi tanácsának.

— **Telefon Bécs-Róma között.** Rómából táviratozzák, hogy az olasz postaminiszter elhatározta, hogy Bécsből Trieszten át Rómába közvetlen telefon összeköttetést létesít. A tervek megállapítását nemsokára tárgyalni fogja a két állam kormánya.

— **Ez is kereset.** Monte-Carló játékkermeiben egy idő óta feltűnt egy rendkívül elegánsan öltözött csinos demimondaine. Nem játszik ez a fiatal hölgy, de azért nagyon szép jevedelmeket rak zsebre. Szóval mindenképpen nyer. A titka a legegyszerűbb. Szerencsét kíván az előkelő játékosoknak s ezért részt kap a nyereségből. Nemrégiben egy muszka herczeg, aki rendes látogatója a monte-carlói játékkermeknek, egy csomó bankjeggyel a kezében közeledett az egyik trente-et-quarante asztalhoz. A parfum felhőzetbe burkolt hölgyecske egy kecses mozdulattal oda lebbent a nagy urhoz.

— Herczeg — így szólt hozzá — ha öt perczentet ad a nyereségből — szerencsét kívánok önnek.

Mosolyogva felelte a herczeg:

— Ön kissé drága, kedvesem. De ha csak ugyan szerencsét hoz nekem, szívesen adok harmadfél perczentet.

Aztán nyert tizszer egymásután és végül a kialakított perczenteket, amelyek nagyon tekin-

télyes összeget tettek, leolvasta a finom keztyűbe szoritott kis kézbe.

— **Eljegyzés.** *Meinartz* Géza Budapestről eljegyezte *Kocsi* Ferencz aradi iparos leányát: Teruskát.

— **A százezer koronás rablás.** Nemrégiben hirt adtunk arról a vakmerő betörésről, a mi Olcsán az ifjabbik *Ples* Simon házában történt. A duggazdag embert kirabolták s 80.000 korona értékűről kiállított takarékpénztári könyveket, s mintegy 20.000 korona készpénzt vittek el álarczos gonosztevők a feldult lakásból. Mint Tenkéről jelentik, a csendőrök már nyomában vannak az olcsai nábob kifosztóinak: kiderült, hogy a rablást *aradmegyei román szénakereskedők követték el*, a kikkel a betörést megelőző napon ifjabbik *Ples* Simonnak holmi sora volt. A csendőrök egyelőre *Pajsán* Petru pajsényi illetőségű szénakereskedőt keresik, a kire a rablást rábizonyították.

— **Halálra forrázott gyermek.** Buziásról jelentik, hogy *Eötvös*d községben borzasztó módon mult ki egy két éves gyermek. A forró vízzel telt üsthöz került a gyermek, melyet magára billentett és rövid idő múlva *ki szenvedett*. A törvényszék vizsgálóbírósága most megejti a helyszínen a vizsgálatot.

— **Az aradgáji munkás hitelszövetkezet** kérelmet intézett a városhoz, hogy a kataszteri birtoклási ivatek ingyen kapja meg tagjai részére. A kérelemmel legközelebbi ülésén foglalkozik a tanács.

— **Botrány a bálteremben.** Karneval herczeg alig kezdte meg mézesétét, már is szégyenkeznie kellett. Legalább így írják ezt nekünk a torontalmegyei Módosról, a hol az odaváló fiatalság szombaton este a Zágráb-szállónoz címzett vigadóban sikerült tánczestélyt rendezett volna, ha egy kinos incidens meg nem zavarta volna a mulatozók fesztelen, jó hangulatát. A bálterem közepén ugyanis tettelességre került a dolog egy odaváló *járásbírósági tisztviselő és egy tart. houvédhudnagy* között, a mi nem kis pánikot idézett elő a megjelent nagyszámú hölgyek között. A feltűnést keltett úgy most a lovagiasság utjára lesz terelve, ha ugyan el lehet majd így intézni, mert éppen e miatt csattant oly nagyot a bálteremben.

— **A szerelmes leány ugrása.** *Szabó* Eszter 27 éves kóródi születésű napszámosnő, aki a Dobozi-utca 3. számú házban lakott, tegnap este öngyilkossá akart lenni. Reménytelen szerelmes volt a boldogtalan leány s ezért elvesztette minden életkedvét. Tegnap este annyira erőt vett rajta az életuntság, hogy felment a második emeletre és a folyosó korlátján átvetve magát az udvarra ugrott. A tompa zuhanásra kirohantak a házbéliek, a kik az udvar kövezetén fekvő találták. — Teljesen eszméletlenül volt. Bevitték gyorsan a lakásába és a mentőket hívták segítségül. — A mentők megállapították, hogy a halálugrás olyan szerencsés volt, hogy a szerelmes leánynak semmi baja sem történt. Külső sérülései nincsenek, azt pedig, hogy belső sérüléseket okozott-e a veszedelmes ugrás, még nem lehetett megállapítani.

— **Sikkasztó levélhordó.** Még ujév napján történt, hogy *Krausz* Lajos nagyváradi jénzes levélhordót a postaigazgatóság feljelentése alapján a rendőrség letartóztatta. A postás, akinek nagy családja van, sulyos bünbe esett: sikkasztott. A kezére bizott pénzből 900 forint tűnt el, amiről nem tudott számot adni. A rendőrség a sikkasztó levélhordót kihallgatása után az uj bűnvádi rend értelmében szabadlábra helyezte, s *Krausz* Lajos mindamai napig élvezte szabadságát. Az ügye azonban a vizsgálóbíró kezébe került, a ki sürgősen utasította a rendőrséget, hogy a levélhordót tartóztassa le. A megtévedt szerencsétlen embert már átkísérték az ügyészség lozházába.

— **Nyilvános köszönet.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak tekintetes igazgatósága az aradi polgári jótékony-nőegylet pénztára javára 40 koronát adományozott, mely jótékony adományért halás köszönetet mond *Fábián* Lászlóné egyleti fővéd-asszony.

— T. Üzletfeleink szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A pénzvviszonyok javulása.

— Olcsóbb kamat, olcsóbb megélhetés. —

Arad, január 16.

A londoni és berlini kamatlábleszállítás meghozta végre az általános bizalmat, hogy a pénzügyi viszonyok jobbrafordulnak. Kilátás van ezek után arra, hogy az Osztrák-magyar bank is — bár a berlini 6%-os kamatlábnál már december 7-ike óta 1/2%-al alacsonyabb a váltóleszámitási kamatlába — követni fogja ezen irányadó európai két nagy jegybank példáját, annyival is inkább, mert egyrészt a tartalékok január eleje óta rohamosan növekedtek, minek oka részben abban keresendő, hogy a hitelkereslet a kamatlábleszállításra vár, másrészt meg a pangó ipar és kereskedelem érdeke mind hangosabban kívánja a normális kamatláb beálltát. A magánkamatláb ugy Budapest, mint Bécsben 1/2—3/4%-al a bankkamatláb alatt áll, a váltóárfolyamok is normálisak, úgy, hogy a bank csütörtöki főtanács ülése alig fog elzárkóztatni a kamatláb leszállítását.

Minden év vége meghozza a feszültséget a pénzpiacra, minden év eleje megörvendezteteti a hitelkeresőket a pénz árának csökkenésével, de a tavalyi őszi krízisszerű állapota még a legoptimistább szemléletben sem sejtetett ilyen gyors javulást.

Különösen a mi szegény, eladósodott hazánk gazdasági viszonyaira hat a helyzet ilyen változása frissítőleg. Beszélünk külön vámtételetről, iparunk fokozottabb fejlesztéséről, gazdasági viszonyainknak általában belterjesebbé tételéről, pedig mindezek megkezdése, annál inkább véghezvitele, pénzbeli függetlenséget feltételez első sorban. A takarékoság, a tökegyűjtés, üzleti szellem még mindig nagyon kevés van kifejlődve a magyar emberben, pedig ezeknek az elveknek a magunkévá tétele volna az igazi önsegély célunk elérésére.

Igaz, hogy a megélhetési viszonyok nagyon megváltoztak; érzi ezt a társadalomnak majdnem minden osztálya, nemcsak a megszabott fizetéshez kötött hivatalnoki existenzia, de az alacsony gabonaárak következtében a gazda község és az igényeiben oly módfelett megnövekedett iparos és kereskedő osztály is. De ha már nincs — legalább egyelőre — módunkban a jövedelmek szaporítása, talán könnyebbé tehetjük az életet az igényeknek leszállításával. A magyar közép osztály ereje, a nemzet ereje, az erő pedig a mai világban a pénz. Éppen a közép osztálynak nem lehet eléggé figyelmébe ajánlani a tökegyűjtésnek úgy egyéni, mint nemzetgazdasági fontosságát.

Áttértünk volna most már nemcsak elvileg, de gyakorlatilag is a koronaszámításra. Pénzegységünk kisebbedése folytán azonban nem lehet, legalább eddig, tapasztalni, hogy a megélhetési viszonyokban enyhülés állana be. De ne is akarjon senki a valuta-rendezéstől ilyen eredményt várni addig, míg a készpénzfizetések felvétele által ezen, már 8 éve folyamatosan levő, nagy mű be nincs teljesen fejezve. Akkor beszélhetünk majd az élet olcsóbbá válásáról, ha majd bárki megkapja a bankjegy helyett az aranyat, mely arany helyett addig az agióban vagyunk kénytelenek a külfölddel szemben szegénységünk adóját leróni. Próbára lesz ugyan téve a türelmünk a várakozásban, de szolgáljon megnyugvásunkra

az a tudat, hogy a rendezett valutával egy új, hatalmas gazdasági fejlődés korszaka fog megynilni hazánkban.

H. P.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 20. Ronacher-estély a várbeli tiszti kaszinóban 1/2 9 órakor. — Az új-aradi ipartestület táncvigalma (Martini-söröcsarnok.)

Január 27. Műkedvelő-előadás, utána társas vacsora és tánc a várbeli tiszti kaszinóban 8 órakor.

Február 1. Tanítók táncmulatsága (Polgári fiúiskola diszterem.)

Február 2. A posta- és távirada altisztek táncmulatsága (Központi szálló.)

Február 3. A helyőrségi tisztikar táncvigalma 1/2 10 órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradi hivataloszolgák betegsegélyző- és temetkezési egyesületének táncvigalma (Vadember.)

Február 4. Az aradi mészáros és hentes ifjuság táncvigalma (Központi szálló.) — A köműves-, kőfaragó- és kőterítő betegsegélyző- és temetkezési egyesület táncvigalma (Krispin-terem.)

Február 17. Műkedvelő-előadás, utána társas vacsora és tánc a várbeli tiszti kaszinóban 8 órakor.

Február 27. Ronacher-estély a várbeli tiszti kaszinóban 1/2 9 órakor.

(=) Az új-aradi ipartestület január hó 20-án a Martini-féle söröcsarnokban a létesítendő temetkezési egyesület javára táncvigalmat rendez. Belépti-díj: személy-jegy 40 kr., család-jegy 1 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A zenét Erdélyi Antal aradi zenekara szolgáltatja.

(=) Az aradi iparosok első betegsegélyző- és temetkezési egyesülete folyó évi január hó 6-án a „Vadember“-hez címzett Sziklai Adolf Deák Ferenc-utca 26. számú vendéglőjének diszteremében tartotta meg saját pénztára javára kedvezően sikerült táncestélyét Gézits Náczi jóhírnevű cigány zenekarának közreműködése mellett, mely kivilágos kivirradtig mulattatta a táncz kedvelőket, mihez hozzájárult még nevezett vendéglősnök jó konyhája is. A sikerült mulatságon az egyesület tiszta jövedelme volt: 119 korona 70 fillér. Ehhez felülfizetésekkel a következő urak voltak szívesek hozzájárulni:

Heinrich Sándor 10 korona, Ötvös Dániel dr. 8 kr., N. N. 6 kor., Böhm Adolf 5 korona, Várhol László, Ottenberg Tivadar, Mihalik József és Nikolits Péter 4—4 kor., Nyáry Béla 3 kor., Rosmanith Albert, Jóó Béla, Koller János, Virágh Lajos, Fodor István hadnagy, Frank Ferencz, Ravasz Imre, Glück Károly, Basztian József, Zajonskovsky János, Czeiler István, Nagy György, Lengyel, Skriba Antal, Szklenár György, Luffer Károly, Pöltzl Miksa kávé, Lengyel Lőrincz, Nagy Kálmán, Kemény Antal, Weil Alajos, N. N., Kmetykó Lajos, Pente Lajos 2—2 korona, Székely Sándor, Joanovits Antal, Kiss Arnold, Szalay Arnold dr., Hamedli Ferencz, Babocsay József, Heidenreich Tivadar, Hang Flórián, Glutig Antal, Wágner Károly, Vajdovits György, Aliman Tibor, Hamedli, Szabó Mátyás, Varga J., ifj. Czeiler István, Ifj. Weszely Pál, Török Márton, Olvashatlan név, Schkulik Jakab, N. N., Herczeg György, Schuppán Mihály 1—1 korona, Prágai Imre 60 fillér, Dorbach György, Kovács János 40—40 fillér.

Fogadják a nemesszivü adakozók az egyesület nevében ez uton is hálás köszönetünket. Végül el nem mulaszthatja az elnökség ez uton is köszönetét kifejezni Sziklai Adolf vendéglősnőnek azon nemeslelkűségeért, amennyiben a táncztermet és világítást teljesen díjmentesen engedte át, nemkülömben Koronell Adolf táncztanító urnak, ki szíves volt a tánczrendezést teljesíteni. Az elnökség.

SPORT.

+ Az aradi kerékpár-klub egy megtartandó házi-estély tárgyában holnap, szerdán fél 9 órakor a Hungária kávéházban értekezletet tart, melyre úgy a hölgy, mint a férfi tagoknak minél nagyobb számban való megjelenését kéri a titkár.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Pálffy Nina és az udvarlója. Pálffy Nina volt aradi primadonna és egy zombori orvos

nem a legjobb barátságban éltek egymással, azaz hogy a doktor a primadonnával jó barátságban akart lenni, nem egy izben meg is lepte értékes ajándékokkal és selyem-szövetekkel, a bájos primadonna azonban ennek daczára sem nézte jó szemmel a doktort — sőt egy izben be is csapta az orra előtt szobája ajtaját. A doktor dühében sommás perrel támadta meg a primadonnát az ajándékok értéke iránt. A felperes doktor azonban a tárgyalás napján visszavonatta ügyvédjével a sommás keresetet, abban a reményben, hogy sikerül megbékíteni a primadonnát. De rosszul számított, mert midőn a következő napon a doktor bejelentette magát a primadonnánál, ez kiüzent, hogy nem mindenkinek van otthon. A doktor nagy haragjában félrelökte a primadonna komornáját s bement a kis énekesnő szobájába. A doktori önkény eme spontán megnyilatkozása azonban főhaborította a kis primadonnát és most már ő fordult a doktor ellen s dr. Pataj Sándor zombori fiskálissal följelentette a doktort magánlaksértés vetségeért a zombori kir. járásbírósnál. A tárgyalás szombaton volt Zomborban Szabó Imre büntetőbíró előtt s ez a tárgyalás már azért is érdekes, mert ez volt az első járásbírósnál tárgyalás, melyet az új bünvádi perrendtartás alapján és értelmében tárgyaltak le. A doktor keményen allegált a vád ellen s hivatkozott arra, hogy a szerelem annyira megzavarta a fejét, hogy beszámíthatatlan állapotban követte el a vádbeli cselekményt, miért is a fölmentését kérte. A bíróság már helyt adott volna a doktor védekezésének, midőn a magánpanaszos védője doktor Pataj ügyvéd szakértőket kért kihallgatni annak bizonyítására, hogy a doktor beszámíthatatlan volt-e a kritikus időben s hogy a szerelem egyáltalában teheti-e az embert beszámíthatatlanná. A tárgyalást azután elhalasztották s az új határnapra a szakértőkön kívül személyes megjelenésre kötelezték a primadonnát is.

§ Az új törvényszéki elnök. Jól értesült körökben beszélnek, hogy a nagyváradi törvényszék elnökévé Orley Bélát, a szolnoki törvényszék elnökét, Orley Kálmán orsz. képviselő tevért fogják kinevezni. Kivüle azonban még többen is vannak kombinációban.

§ Kinevezés. A nagyváradi kir. tábla elnöke Sonkután Sándort az aradi járásbíróshoz joggyakornoknak nevezte ki.

§ A kispesti Koriolán. A kispesti előjárásnak sok borsót tört az orra alá Seper Kajetán, a Kispesti Szentlőrinczi Lapok szerkesztője. Nap-nap után újabb, meg újabb leplezéssel állott elő, melyhez köze a hírekben gyűjtötte a föltétlenül hiteles adatokat. A meghurcolt előjáróság végre megszokta a dolgot s a közügyek éber óráit kitoloncoltatta a községből. A belügyminiszter megsemmisítette ezt a statáriális eljárást és Seper újra bevonult Kispesti községébe, hogy folytassa a purifikálás áldatlan munkáját. Az új erát egy „Kispesti panama“ című cikksorozattal kezdte meg. Abban elmondta, hogy ki mennyi sápot kapott a viczinális átalakításért. Az ő hiteles értesülése szerint Dorfner Antal községi jegyző ezer forintot, Acs László községi bíró ötszázat, Baky Béla megyei számvevő ötszázat, és Dorfner Artur segédjegyző ötven frtot kapott. Egy hét múlva Seper egy helyreigazitást közölt, a melyben jelentette, hogy Dorfner nem ezer, hanem kétezer frtot kapott, a miért a vasuti ügyet a városi képviselőtestület előtt pártfogolta. A leplezést a főügyészség elé terjesztették, mely Seper Kajetán ellen nyilvános rágalmasért sajtópört indított. Az esküdtszék vétkesnek mondta ki Sepert és három havi fogházra és 80 frt pénzbüntetésre ítélte, és elrendelte, hogy az ítéletet, ha jogerőre emelkedik, lapjában szóról-szóra közzé tegye. Ma foglalkozott ezzel az ügygyel a kir. Kuria I. büntető tanácsa, mely Sebestyén bíró előadása alapján a semmisségi panaszt elvetette.

§ Elítelt zsarolóbanda. A budapesti törvényszék Kincses Béla álhírlapíró zsarolás és megvesztegetés büntette miatt egy évi fogházra, büntársait Szommer Iván napidijast nyolcz havi börtönre és Gergely Zsigmondot zsarolás büntette miatt öt havi fogházra ítélte; valamennyi-

nél két-két hónapi vizsgálati fogságot számított be a törvényszék. Ez ítélet ellen úgy a vádhatóság, mint az elítéltek fölébbsztek. A törvényszék az elítéltek szabadlábra helyezését elrendelte.

§ ügyvéd és aljegyző. Kellemetlen incidens játszódott le a budapesti polgári törvényszék jegyzői irodájában a múlt év október 3-án dr. Gráber Gyula fővárosi ügyvéd és egy aljegyző között. Az ügyvédet a kamara kirendelte gondnoknak egy hagyatéki ügyben. Hogy a kellő információkat a hagyatéki ügyben beszerezze, az aljegyzőhöz fordult. Ez meg is adta a felvilágosítást, de egyszersmind figyelmeztette az ügyvédet, hogy máskor a segédhivatali irodában kérjen felvilágosítást, ne nála, mert a darab már el van intézve s így ne nála alkalmatlankodják. Az ügyvéd ezen nem várt figyelmeztetésre megjegyezte:

— Milyen szemtelen modor ez egy ügyvéddel szemben!

Tetmézetesen az ügy nem maradt ennyiben. Az aljegyző is vissza vágott, mire dr. Gráber újból felkereste szobájában az aljegyzőt, de nem találta. Erre egy névjegyen a következő sorokat intézte hozzá:

— Ön egy neveletlen fráter! Ezt meg ön vegye tudomásul!

Az aljegyző elolvassa a sorokat s becsület-sértés vétsége miatt feljelentést tett az ügyvéd ellen, akit a törvényszék vád alá is helyezett. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntető törvényszék Eördögh bíró elnöke alatt, s a megtartott végtárgyalás után dr. Gráber Gyulát dr. Magyar kir. alügyész vádjára büntetésnek mondta ki a becsületsértés vétségében s elítélte 50 korona pénzbüntetésre. Az ítéletben úgy az elítelt ügyvéd, valamint a kir. ügyész is megnyugodott.

Ajándék a gyűjtőknek.

Aki az Aradi Közlönynek öt új negyedéves előfizetőt gyűjt, az teljesen ingyen és bérmentve kapja meg a magyar könyvpiac legszebb diszmunkáját

Mikszáth Kálmánnak

A JÓ PALÓCZOK

czimű 50 koronás művét.

Aki az Aradi Közlönynek három új negyedéves előfizetőt gyűjt, az teljesen ingyen és bérmentve kapja meg

Bartók Lajosnak

TÉLI REGÉK

czimű 32 koronás gyönyörű aczélmetszetekkel illusztrált diszmunkáját.

Beküldött czimekre, mutatványszámokat az Aradi Közlönyből két hétig ingyen küld a kiadóhivatal.

NAPIREND.

Január 17. Szerda. Róm. kath. naptár: Antal remete. — Protestáns naptár: Antal remete. — Görög-keleti naptár (január 5.): Teona. — A nap két 7 óra 27 perc, nyugszik 4 óra 21 perc. — A hold két 6 óra 30 perc, nyugszik 7 óra 51 perc.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 765.0 milliméter, délután 2 órakor 763.4 milliméter. Hőmérséklet reggel 7 órakor 0° — 2.3. délután 2 órakor 0° — 0.8. Szél irányja és ereje reggel 7 órakor DN. 3. délután 2 órakor D. 4. Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Fagypontra körüli hőmérséklet, nyugaton és délen csapadék.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 óráig délután 6 óráig. — Belépti-díj: Hétköznap 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Erekllyemúzeum helyisége melletti ülésterem.

Január 17. Az aradi első gyártelep részvénytársaság rendkívüli közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Január 19. A Kölcsey-egyesület második felolvasó-estélye délután 1/2 5 órakor (Városháza.)

Január 21. Kubelik Jan hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

Január 25. A nagy-butyini takaré- és előlegezési-egylet mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Január 26. Kőrallatorvosválasztás Ternován.
Január 28. A németügyi takaré- és segély-egylet mint szövetkezet közgyűlése délután 1 órakor.
Január 29. Arad megye évnegyedves közgyűlése délelőtt 9 órakor.
Január 30. Jegyzőválasztás Világoson.
Február 4. Az aradi város-négyes kamarazene hangversenye délután 5 órakor (Központi szálló.)
Február 8. Az almás-kamarási takaré- és önszegély-egyesület mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 9 órakor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, január 16

A két napi havazás előnyére lehet vetésünknek, ám lassan elolvad ez is és a föld ismét takaró nélkül lesz.

Meglehetősen behozatal mellett a vételkedv jobb volt, mint az előbbi piacokon, talán a nyers termény hiánya miatt.

Áraink aránylag még mindig magasak, de üzletversenyben, környékünkön ez már így van behozva:

Elkelt 800 mmázsa buza és 500 mmázsa tengeri.

Mai árak: 50 klgr. súlyegységet véve alapszámításnak, korona-értékben:

I-ső minőségű buza 6'80—7'—.

Középmínőségű buza 6'70.

Tengeri 4'10—4'15.

Rozs névleges jegyzés 5'30—5'35.

Arpa névleges jegyzés 5'15—5'20.

Zab névleges jegyzés 4'20—4'25.

Az irányzat tartosan lanya.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségeket jelenti: Hagler Lajos kereskedő *Beszterce*, Driller Henrik kereskedő Bécs, Havas Gyula kereskedő *Abony*, Kreuz Gusztáv kereskedő *Budapest*, Popovich Sándor Ferencz vegyeskereskedő *Csenej*, Wimmer Katalin szabóüzlet *Vécs*, Bürger Jenő bórkereskedő *Kapuvár-Gartu*, Lázár Vilmos kereskedő *Pozsony*, Frommer S. kereskedő *Léva*.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 16.

Déltőzsde. A buzaárakat mérsékelt, vételkedv korlátolt. Nagyon nyugodt irányzat mellett csupán néhány ezer métermázsa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonaneműekben csekély forgalom.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.66—7.67
Buza szeptemberre	7.80—7.81
Rozs áprilisra	6.37—6.38
Zab áprilisra	5.02—5.03
Tengeri májusra	4.93—4.94
Repcze szeptemberre	11.70—11.80

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.70—7.71
Buza szeptemberre	7.81—7.83
Rozs áprilisra	6.40—6.41
Zab áprilisra	5.03—5.04
Tengeri májusra	4.94—4.95
Repcze szeptemberre	11.75—11.85

Zárul 4 órakor: korona

Osztárk hitelrészvény	749.20
Magyar hitelrészvény	744.56
Leszámitóbank részvény	505.50
Rima-Murányi vasmű részvény	672.—
Osztárk-magyar államvasúti részvény	641.—
Közúti vasút	670.30
Városi villamos vasút részvény	340.—

S z e s z ü z l e t

— Január 16. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 110 korona, kicsinyben 112 korona, finomított szesz nagyban 113 korona, kicsinyben 115 korona hordó nélkül per 100 liter 7/10 beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 11 korona métermázsaanként.

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Január 16. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 82.—83.— fillig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 85.—87.— fillig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 83.—84.— fillig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 82.—83.— fillig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felül sulyban — fillig. Közép páronként 220—280 kilogrammon felül sulyban — fillig. Kön-

nyű páronként 220 kilogrammig terjedő sulyban — fillig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban — fillig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felül sulyban — fillig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felül sulyban — fillig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 83.—85.— fillig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 82.—83.— fillig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 80.—82.— fillig.

Megjegyzés: A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillerekben értendők. — Szokásszerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4/10 vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (elő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám: Január hó 13-án volt készlet 22161 darab, január hó 14-én főlhajtattott — 89 darab, január hó 14-én elszállított — 886 darab, január hó 15-én maradt készletben 21364 darab. Uzlet: Csöndes.

KÜLÖNFELÉK.

□ **Duplán.** A koronaszámítás behozatala ugyancsak megzavarta azoknak a fejét, a kik nem igen állanak barátságos lábbon a számokkal. Annyira előveszi őket a buzagalom, hogy nemcsak a pénzt számítják duplán, hanem minden más mennyiséget is. Így például, mikor tegnap a tárgyaláson a bíró a vádlott korát kérdezte, az nyugodtan válaszolta:

— Hetvennyolcz.

A bíró meglepetve nézett végig a külsőleg javakorabeli emberem.

— Ugyan, ez lehetetlen.

— Azaz bocsánat! Tévedésből koronákban számítottam. Csak harminczkilenc éves vagyok . . .

□ **Sokoldalú tehetség.** Ez a jelző illeti meg James Crux londoni ácsmestert, akiről az angol lapok a bámulat hangján írnak. Crux, aki az ácsmesterséget tanulta, jelenleg katonai szolgálatot teljesít mint tengerész. Nemrég egy egyházi dalt adott ki, amelynek szövegét és zenéjét is maga írta. A dalt rézmetszetekkel díszítette, amelyeket szintén ő készített. Ezeket kívül egy kis orgonát épített, amelyen pihenő óráiban játszik. Legutóbb egy hegedűt készített, amelyen a kis leányát tanítja játszani.

□ **A büntettek száma Franciaországban.** A legutolsó statisztikai munkálatok kimutatják, hogy Franciaországban a büntettek száma évről-évre csökken. Az utolsó évben a személyek ellen elkövetett büntettek száma 1549-ről 1213-ra szállott le. A nőknek aránylag kis részük van a büntettekben. 3453 vádlott között, 1899-ben mindössze 480 nő volt.

□ **A tettes.** Chamberlainnek a kedvenc virága az orchidea és Highburyben számba levő orchidea-üvegházai valószínűsége látványosság számba mennek. Ezeket az üvegházakat nemrégiben megnézte egy társaság, Amikor a vendégek elmentek, egy értékes növény el volt taposva. Chamberlain dühös volt, mint egy sakál.

— Ki taposta el ezt a virágot? — ordított rá a kertészre.

A kertész a legnagyobb zavarban volt, s remegve mentegetődzött, hogy nem ő okozta a kárt.

— Nagyon rosszul esett nekem — mondta — amikor láttam, hogyan esett meg a dolog.

— Hát látta? Akkor bizonyosan a látogatók tették!

— Nem uram, nem ők voltak.

— Hát szoljon, ember, ki volt? Tudni akarom.

Akkor mondta ki végre a kertész: — Ön maga volt uram, láttam. Föl és alá tetszett járni, mintha keresett volna, valamit próbált volna. Hallottam, hogy lord Salisburyt és Gladstonet emlegeti, aztán egyet lendített a jobb karjával. És az orchidea oda lett.

Chamberlain akkor már nevetett, nem haragudott többé.

□ **Monológ.** Öreg hölgy: Nem elég, hogy minden január elsején az új esztendő köszöntik rám, amivel öregebb lettem, most ahhoz is gratulálnak, hogy egy századdal lettem öregebb.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. január 16.

Magyar aranyáraderék 40/0	98.25
Magyar koronáraderék 40/0	94.85
Magyar arany 4 1/2 0/0	100.—
Magyar ezüst 4 1/2 0/0	99.50
Magyar keleti vasut	93.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	93.75
Magyar italmegváltási kötvény	99.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	95.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	160.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	137.50
Osztrák papíráraderék	99.25
Osztrák áraderék ezüst	99.—
Osztrák áraderék arany	98.10
Koronáraderék	93.75
1860-iki államsorsjegyek	136.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1830.—
Magyar hitelbank részvény	744.50
Osztrák hitelintézet részvény	749.50
Osztrák-magyar államvasut	642.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.20
Német birodalmi marka	118.05
London	242.40
Paris	96.15

REGENY-CARNOK.

Dr. Moreau szigete.

— Regény. —

Irtá: H. G. Wells.

Az Aradi Közlöny számára fordította:

[66] Mikos Lajos. [Utányomás tulos.]
(Folytatás.)

XIX.

Montgomery ünnepnapja.

Mindezt elintézve, megmosakodtunk, vacsoráztunk, s azután kis szobámban komolyan meghánytuk-vetettük helyzetünket. Ejjél feljárt már az idő. Montgomery csaknem józan volt már; de elméje nagyon megzavarodott. Furcsa módon Moreau személyiségének hatása alatt állott. Azt hiszem, sosem gondolt arra, hogy Moreau megis halhat. Ez a szerencsétlenség egyszerre szétrobbantotta rajta azt a második természetet, a melyet a szigeten töltött tíz-tizenegy egyhangú esztendő alatt magára öltött. Össze-visszabeszélt, értelmetlenül felelgetett kérdéseimre s általános kérdések fejtegetésébe tévedezett.

— Micsoda bolond világ, szólta. Micsoda háborodottság. Nem is értem soha. Mikor is kezdődött az egész? Tizenhat évig dajkák és iskolaemberek faragtak, aztán öt kemény esztendő Londonban telt el, koplalva, nyomorogva, s aztán következett ez az átkozott sziget. Tíz éve már. Mire való mindez, Preudick?

Az ilyen örültséggel nem sokra mehettünk. — Most legelőször arra kell gondolnunk, szólta, hogy szabadulhassunk erről a szigetről.

— Mi célja volna a távozásnak? En ki vagyok vetve a társadalomból. Hol üssek tanyát? Mindez csak önnek jó, Preudick. Szegény öreg Moreau! Nem hagyhatjuk itt, hogy össze-ágyják csontjait. S aztán... mi lesz a fenevadakkal?

— Holnap meglesz minden, szólta. Ugy gondoltam, hogy máglyát rakunk, s elégetjük testét — a többivel együtt... De mi lesz a fenevadakkal?

— En nem tudom. Azt hiszem, hogy a hus-evők előbb-utóbb megint csak ostoba barmokká lesznek. Nem mészárolhatjuk le valamennyit. Vagy igen? Azt hiszem, ez ellen fellázadna humanizmusa... Megfognak változni. Bizonyos, hogy visszafejlődnek.

Ossze-vissza beszélt, míg végre el nem hagyott a békétüresém.

— Ordögbe is! Kiáltott, mikor kezdtem türelmetlenkedni. Nem látja, hogy az én sorsom rosszabb, mint az öné? Azután felkelt s pálinkát hozott. — Igyék, szólta visszatérve. Krétaképi ateista szent, igyék!

Nem én, szólta, s dühösen néztem, a mint fecsegő szajkóvá itta le magát. Emlékszem, hogy végtelenül megundorodtam tőle. Elkezdte védeni a fenevadakat. Azt mondta, hogy M'ling az egyedüli lény, a ki a világon teljes életében törődött vele. Majd hirtelen eszébe jutott valami.

— Ordög vigyen! szólta feltápázkodva s bedugva a pálinkás üveget. Azonnal megvillant

agyamban, mi a szándéka. — Nem fog inni adni annak a fenevadnak! szólta felállva s szemé közé nézve.

— Fenevadnak! szólta. Un a fenevad! Az megissza, mint jó keresztényhez illik, a mivel megkínálják. Jöjjön velem, Preudick!

— Az istenért, megálljon! kiáltottam.

— Félre az utamból, ordított s hirtelen kirántotta revolverét.

— Jól van, szólta s félre álltam utjából. Már-már rávettem magam, mikor a kilincsre tette a kezét; de visszatartott használhatatlan karom.

— Fenevadat csinált saját magából. Most már bátran közéjük mehet.

Felrántotta az ajtót, s félig megfordulva visszakiáltott: Ostoba számár vagy Preudick! Mindig félsz és mindig képzelődöl. Elérkeztünk a véghez. Kötelezem magam, hogy holnap elmeztsem a torkomat. De ma éjjel ünnepet akarok tartani.

Megfordult s kiment a holdas éjszakába. — M'ling! Kiáltott. Hol vagy öreg barátom?

Három elmosódó lény tűnt fel a halvány part szélén a hold ezüstös fényében. Bámészkodva megálltak. Majd láttam, a mint M'ling pupos háta felbukkant a kerítés sarka mellett.

— Igyál, kiáltott Montgomery. Igyatok, barmok! Igyatok s váljatok emberekké! Ordögbe is, én vagyok a legügyesebb! Moreau erről megfélekedett. Ez az utolsó simítás rajtatok. Igyatok, ha mondom! S aztán feltartott kezében lobogtatva a palaczkot, gyors léptekkel nyugat felé iramodott. A négy állatember nyomában.

A kapuhoz mentem. A holdfény ködös távolán keresztül láttam, a mint adott a pálinkából M'lingnek, s aztán fekete foltta olvadt össze mind az öt alak.

— Énekeljete! ordított Montgomery. Énekeljétek velem! Hallgass vén Preudick! Hallgass vén Preudick!

A fekete csoport újra öt külön alakká vált s lassan eltűnt előlem a holdvilágos parton. Mindenikük a maga módján orditozott, távozás közben. Majd hallottam, a mint Montgomery kiáltott: jobbra kanyarodj! s aztán orditozva beleveszték a fák fekete sűrűségébe. Végre lassan elnyelte az orditozást is az éjszaka csöndessége.

A tele hold lefelé hanyatlott már nyugaton, ragyogó fényt öntve szét a néma tájon. A fal vagy egy yardos fekete árnyat vetett lábam előtt. Az árnyék és az alaktalan szürke tenger között, mintha csupa gyémántból lett volna, villogott, ragyogott a holdfényben a part fehér látás, kristályos fővénye. Hátam mögött vörös meleg lánggal égett a parafin lámpa.

Majd becsuktam az ajtót, bezártam s oda mentem, a hol Moreau és utolsó áldozatai, a véredek, a láma s még néhány megnyomorított állat feküdt. Arcza még rettentő halála után is nyugodt, határozott maradt. Üveges nyitott szeme belereredt a feje fölött ragyogó ezüstös holdba. Leültem a csatorna szélére s elkezdtem meghánytvetni terveimet.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.46
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7.49
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbeséről szv reg 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbeség szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Bérlet 101. sz.

Páratlan.

Szerdán, 1900. évi január hó 17-én:

Rip van Winkle.

Regényes operette 3 felvonásban. Irtá: Róbert Planquette.

SZEMÉLYEK:

Derrick Andorffy P.	Nick, fogadós Radó S.
Rip-Rip Pintér Imre.	Hudson Szarvassy J.
Lisbeth, neje Szőnyi I.	Szellem Szőnyi I.
Van der Bilt Gáthy K.	Alice Szőnyi I.

Kezdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Könyvkötészet.

Az aradi nyomda részvénytársaság
(Csanádi-palota)

a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett és magas színvonalon álló

könyvkötészeti osztálya

mindennemű könyv- és hangjegy bekötéseket vállal és ép oly pontosan, mint díszesen és jutányosan készített el.

Jutányos árak. Diszes kiállítás. Pontosság.

Két intelligens

fiatal ember

keres az Andrássy-ut, vagy annak mellék-utcájában, egy különbejáratu, csinosan burtozott szobát február 15-ére.

Ajánlatok „Tisztviselő” czimen e lapok kiadóhivatalába kéretnek. 441

Kleinoscheg-Elysée

a Segjőbb Szegő

Az

Aradi Közlöny

a vidék legterjedelmesebb és legolvasottabb politikai napilapja.

Megjelenik naponként legalább 12 oldalon.

F. évi február hó 1-ével újabb előfizetést nyit.

Előfizetési ár: Február hóra helyben 2 korona, vidékre 2 korona 40 fillér. Február—március hóra helyben 4 korona, vidékre 4 korona 80 fillér.

Ujjonnan belépő előfizetőink

Petőfi Sándor

összes költeményeit díszkötésben, azonfelül a

Magyar Szinművészet

gazdagon illusztrált könyvét — míg a készlet tart — ingyen megkapják.

2381/1899. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pécskai kir. járásbírósa mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Fülöp Lajos m.-pécskai lakos végrehajtónak Györki Pál m.-pécskai lakos végrehajtást szenvedő elleni 150 frt tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. tvszék, a pécskai kir. járásbírósa területén levő a M.-Pécska községben fekvő a m.-pécskai 9. sz. tjkvben felvett A—I. 2. sorsz. ingatlanból Györki Pált illető 1/2 e-od rész ingatlanra a C. 9. alatt özv. Györki Józsefné javára bekebelezett szolgálmi jognak épségben tartásával 25 frt 20 krban, a m.-pécskai 3107. sz. tjkvben felett A. I. sorsz. ingatlanra az árverést 287 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi február hó 9-ik napján d. e. 10 órakor, alólírott bíróság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszter rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, a kir. jbróság, mint tkvi hatóságnál, 1899. évi október hó 17-ik napján.

Dr. Jakó,
kir. aljbíró.

443

Arad sz. kir. város kapit. hiv.

16926—1899. kh.

Hirdetmény.

A nmélt, kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 60610. VIII. 1899. sz. alatt kelt magas rendeletével kimondotta azt, hogy a napi piaczkon csak is élelmi czikkek árusíthatók és azokon sem helybeli, sem más községbeli iparosok árusítás végett még házi ipar czikkel sem jelenhetnek meg. Arad szab. kir. város tekintetes tanács pedig 28284/899. számú végzésével ezen rendelet alapján megbízott, hogy a nem élelmi czikkek árusításával foglalkozókat a napi piaczkokról tiltsam el.

Ennek folytán a nem élelmi czikket árusítókat Arad szab. kir. városban a Szabadság és Tökölly téren tartott napi piaczkokról egyszer és mindenkorra eltiltom és határozatilag kimondom, hogy ezenül hétfői és pénteki heti piaczi napok kivételével mást mint élelmi szert a piacon árulni megengedve nem lesz.

A hétfői és pénteki napokon miután ezek heti vásári napokul engedélyezve vannak, mindazok kik eddig arra jogot szereztek vagy ezután szerezni fognak az 1884. évi XVII. t.-cz 50. §-a alapján továbbra is árusíthatnak.

Miről az érdekelteket azzal értesitem, hogy ezen végzésem jogerőre emelkedése után a napi piacon árusítás végett, meg ne jelenjenek mert onnan elutasítani és büntettetni fognak.

Arad, 1899. december hó 20.

Sarlot,
főkapitány.

Báli

ujdonságainkat

figyelmébe ajánljuk!

Különlegességek

selyem, gasier és divatkelmékben.

Valódi francia battistok, himzett és ajour, Caliko bálókra igen alkalmas és minden színben kapható.

Báli belépők (Entree), legyezők
minden kivitelben.

Mennyasszonyi kelengyék nagy raktára.

Fegyházban kötött gyermek-, női- és férfi harisnyák.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA

— Arad, Szabadság-tér 19. —

Általános feltűnést

keltenek azon

olcsó áruk,

melyek már régóta oly kedvelté teszik

Kraemling Károly**ARAD,**

Asztalos Sándor-utcában levő női-divat és vászonkereskedését, hol legalább 25%-al olcsóbban lehet várolni; tehát ajánlatos ez üzlethelyiséget megtekinteni és a mondottak valódiságáról meggyőződést szerezni. Igaz-e, hogy: **női divatkelmék, vásznak, barchettek, kanavászok, asztal- és ágyszerítők** stb. czikkek oly feltűnő 2946

olcsóak.**Szőnyegek, függönyök.**

Aradváros legolcsóbb bevásárlási helye.

268—1900.

Hirdetmény.

Az aradvárosi izraelita hitközség adót fizető tagjai ezennel értesítettek, hogy folyó évi január hó 1-től kezdődőleg a hitközség előjárósága által megállapított t. évi, valamint netalán hátralékban lévő hitközségi adójuk a városi pénztárban fizetendő.

A netalán késedelmes fizetőktől az esedékes és hátralékban összeg a városi adóügyosztály által 1883. évi 44. t.-cz. 55—66. szakaszaiban megszabott eljárás szerint közizgatási végrehajtás útján fog beszédetni.

A hitközségi előjárósága által előírt és a kirótt adót feltűntető könyvecskék a jelentkező feleknek a városi adóügyosztály hivatalos helyiségében (illeték és idegen adót kezelő b. alosztály, földszint, ajtó 1. sz.) folyó hó 8-ától kezdve átvehetők.

Arad, 1900. jan. 9.

A városi tanács.

227—1909. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál Gáj külvárosban a 2200 korona tisztí fizetés, a megfelelő lakbérrel és 800 korona lótarási általánnyal javadalmazott kerületi orvosi állás betöltendő lévén, azon okleveles orvosokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják s kik arra a tisztí orvosi vizsga letétele által minősítvék, felhivom, hogy pályázati kérvényüket hivatalomhoz a folyó hó 27-ig bemutassák.

Megjegyzem, hogy a kerületi orvos a hatósági szervezet rendelkezése szerint, orvosi körletében köteles lakni.

Aradon, 1900. évi január hó 12-én.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

